

Notat 2005–5

Prisutjevning melk – kontroll for andre halvår 2004

Nils Øyvind Bergset
Mads Svennerud

Tittel	Prisutjevning melk – kontroll for andre halvår 2004
Forfattere	Nils Øyvind Bergset, Mads Svennerud
Prosjekt	Etterkontroll av PU andre halvår 2004 (E061)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2004
Antall sider	65
ISBN	82-7077-606-8
ISSN	0805-9691
Emneord	melk, meierivarer, prisutjevning, markedsordning, melkepriser, meierikostnader

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjett-nemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskingene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

Ved brev fra Statens landbruksforvaltning (SLF) datert 09.02.05 fikk Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) i oppdrag å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning i markedsordningen for melk for andre halvår 2004.

Kontrollen av prisutjevningen har som formål å undersøke om markedsregulators faktiske (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak er i samsvar med de forutsetninger som er satt i *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk*. For å ivareta dette formålet er det nødvendig å gjøre beregninger for hele varespekteret inndelt etter de respektive grupper i utjevningen. De aktuelle beregninger og vurderinger framgår av dette notatet.

For å kunne få informasjon om utviklingen i råvareverdi på enkelte sentrale produkter, har SLF bedt om at NILF utarbeider en detaljert kontroll som omfatter i alt 30 enkeltprodukter. Resultatene fra denne delen av kontrollen er, i henhold til SLFs mandat av 09.02.05, unntatt offentlighet. Disse beregningene er derfor tatt inn i et separat notat som er oversendt Statens landbruksforvaltning og Konkurransetilsynet.

Nils Øyvind Bergset har vært prosjektleder og har skrevet rapporten. Mads Svennerud har tilrettelagt datamaterialet og gjort beregninger. Anne Bente Ellevold har klargjort manuskriptet for trykking.

Oslo, april 2005
Ivar Pettersen

Innhold

	Side
SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING.....	3
1.1 Mandat.....	3
1.2 Gjennomføring	4
2 METODE OG DATA.....	5
2.1 Forskrifter og retningslinjer	5
2.2 Formål og vareomfang	5
2.3 Noteringspris og satser i prisutjevningsordningen.....	6
2.4 Inntekter	8
2.4.1 Generelt.....	8
2.4.2 Valutainntekter i eksportgruppene.....	8
2.4.3 Prisnedskrivning og annen offentlig støtte til melkeprodukter.....	9
2.4.4 Inntekter fra biprodukter	9
2.5 Rabatter og ytelser.....	9
2.6 Kostnader	10
2.6.1 Generelt.....	10
2.6.2 Påslag og produsentytelser.....	11
2.6.3 Kapital.....	11
2.7 Melkebehov	12
2.8 Dataserier	13
3 RESULTATER.....	15
3.1 Oversikt over resultatene.....	15
3.2 Forbrukerpriser.....	17
3.3 Sure, smakstilsatte produkter, dagligvare – 1A.....	20
3.4 Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – 2A.....	21
3.5 Ikke smakstilsatte produkter, industri – 2B.....	22
3.6 Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – 3A.....	23
3.7 Ferske oster, dagligvare – 4A.....	24
3.8 Ferske oster, industri – 4B.....	25
3.9 Modna oster, dagligvare – 5A.....	26
3.10 Modna oster, industri – 5B.....	27
3.11 Modna oster, merkevareeksport – 5C	28
3.12 Tørrmelk, industri – 6B.....	29
3.13 Geitemelksprodukter, dagligvare – 7A	30
3.14 Geitemelksprodukter, industri – 7B	31
3.15 Geitemelksprodukter, merkevareeksport – 7C.....	32
3.16 Kremfløteprodukter, dagligvaremarkedet – B1	33
3.17 Smørprodukter, dagligvaremarkedet – B2	34
3.18 Smørprodukter, industrimarkedet – B3	36
3.19 Mysostprodukter, dagligvaremarkedet – B4	37
3.20 Mysostprodukter, industrimarkedet – B5.....	39
3.21 Kjernemelk, alle markeder – B6	39
LITTERATUR	41
VEDLEGG	43

Sammendrag

I brev av 09.02.05 fra SLF fikk NILF i oppgave å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning for melk for andre halvår 2004. Systemet med etterkontroll og etterregning er basert på *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk* av 12.12.03, endret 28.06.04 og *Forskrift om sats for produksjonsfløte* av 12.12.03 gjeldende fra 01.01.04. Beregningene i etterkontrollen er gjennomført i henhold til *Retningslinjer for beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk* fra SLF fastsatt 12.12.03 og på de prinsipper for etterkontroll som er utviklet gjennom NILFs foregående etterkontroller.

Kontrollen av prisutjevningen har som formål å undersøke om markedsregulators faktiske (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak er i samsvar med de forutsetninger som er satt i *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk*. For å ivareta dette formålet er det nødvendig å gjøre beregninger for hele varespekteret inndelt etter de respektive grupper i utjevningen. For å kunne få informasjon om utviklingen i råvareverdi på enkelte sentrale produkter, har SLF bedt om at NILF utarbeider en detaljert kontroll som omfatter i alt 30 enkeltprodukter.

Målprisen for melk ble fastsatt av jordbruksavtalepartene i forbindelse med endringene i markedsordningen for melk fra 01.01.04. Målprisen kombinert med avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen skal være utgangspunktet for markedsregulators prissetting i markedet og industriens faktiske råvarekostnader. For å kunne gjennomføre en etterkontroll for halvåret som forskriften foreskriver, har vi lagt sammen veid noteringspris og satsene for avgifter og tilskudd i de ulike gruppene. Med bakgrunn i disse råvarekostnadene er NILF bedt om å regne gjennomsnittlige faktiske råvareverdier for andre halvår 2004. Markedsregulator noterer markedsprisen ukentlig, og for andre halvår 2004 er den veide noteringsprisen 3,814 kroner.

Alle inntekter i form av salgspriser i de etterfølgende beregninger er hentet fra Tines interne pris- og salgsstatistikk. Denne statistikken inneholder ikke de faktiske inntektene når det gjelder eksportgruppene hvor oppgjøret gjøres i utenlandsk valuta. Tine benytter en fastkurs på de ulike valutaene i sine systemer slik at det som fremkommer som salgsinntekt i statistikkene er fakturert valutabeløp * fastkursen. Reelt avvik mellom beregnet fastkurs og faktisk kurs på betalingstidspunktet vil fremkomme som agiotap/-gevinst i regnskapet.

Det er fire typer ordninger som gir støtte til melkeprodukter som omfattes av etterkontrollen: RÅK-/prisnedskrivingsstøtte til bearbejdede produkter, prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien (smørølje), prisnedskrivning ved levering av skolemilk og prisnedskrivning kasein. Disse inntektene er med i beregningene.

Som tidligere bygger kontrollen på den faktiske føringen av rabatter og ytelser i Tines regnskaper, øvrig dokumentasjon, herunder pris- og salgsstatistikk og ABC-kalkyler, samt separat dokumentasjon for «manuelle» rabatter.

Kostnadsdata er hentet fra Tines produktkalkyler. I produktkalkylene er alle kostnader som i denne sammenheng er relevante, fordelt på hvert enkelt artikkelnummer etter ABC-prinsippet. I den nå foreliggende kontrollen for andre halvår 2004 er det tatt utgangspunkt i de produktkalkylene som Tine anvender fra 01.07.04 og som har sin basis i regnskapstall for 2003. For direkte materialer som emballasje og smakstilsetning, er kostnadene basert på siste prisliste fra leverandørene og de er således ikke hentet fra regnskapet for 2003. På grunn av en videreutvikling av Tines kalkyler, er det nye kostnadsdata for gruppe 1A i dette

halvåret. På enkelte produkter kan salgskostnaden variere i forhold til forrige halvår på grunn av varierende grad av palleveranser.

Selv om Tines produktkalkyler for alle praktiske formål er de eneste som kan anvendes med tanke på en kontroll av prisutjevningen, representerer de samtidig, som NILF tidligere har påpekt, også den største usikkerheten ved beregningene i denne rapporten.

Tidligere omfattet Tines produktkalkyler en post som het påslag med kostnader knyttet til deler av produsentytelser som for eksempel kontroll av leverandørmelk, produsentoppgjør og gårdstank. Det eneste elementet som er med i dette kalkylesettet er kostnader knyttet til drift av Tine Industri som en medlemsorganisasjon.

Kontrollen for andre halvår 2004 er basert på produktkalkylene som gjelder fra 01.07.04. Tine har ikke gjort tilleggsnormering av kapitalkostnadene i disse kalkylene. Kapitalelementene i kalkylene er med andre ord de samme som er beskrevet i tidligere etterkontroller, men de er redusert på grunn av lav rente. Endringene i ordningen gav nye regler for satsfastsettelse i 2004, og SLF foretok ingen kapitalnormering i forbindelse med satsfastsettingen 01.07.04.

Tidligere presiserte forskriften om råvareverdiberegning at en i etterkontrollen skulle basere seg på Tines omregningsfaktorer. Denne presiseringen er ikke tatt inn i Retningslinjene for beregning av råvareverdier, men med bakgrunn i praksisen fra tidligere har vi lagt Tines omregningsfaktorer til grunn. Tine har i forbindelse med denne etterkontrollen levert nye omregningsfaktorer for fløte for en del modna ost-produkter. SLF har bestemt at disse faktorene ikke benyttes og at vi i stedet bruker de samme faktorene som i forrige halvår. For å kunne beregne verdi på de produktene som mottar tilskudd for fettverdien som smørprodukter (ulike produkter i gruppe 6B tørrmelk) må NILF basere seg på de offisielle faktorene som SLF bruker i melkeregnskapet.

NILF har innhentet data for enkelte meierivarer fra materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå. I andre halvår 2004 steg alle prisene med unntak for Jarlsberg.

Beregningene for andre halvår 2004 viser at faktiske råvareverdier uten kapitalnormering avviker med mer enn 5 % fra råvarekostnadene for 13 grupper. Ingen grupper er innenfor et avvik på 1 %. Gruppe 2A og 5A, som er de gruppene med størst volum, avviker med 1,2 og 2,7 %. 6 grupper avviker negativt fra råvarekostnaden. I 12 grupper ligger den beregnede råvareverdien høyere enn råvarekostnaden men vi påpeker at dette er uten kapitalnormering.

1 Innledning

1.1 Mandat

I brev av 09.02.05 fra Statens landbruksforvaltning (SLF) fikk NILF i oppgave å forestå etterkontrollen av ordningen med prisutjevning for melk for andre halvår 2004:

«1. **Etterkontroll av pris- og biproduktgrupper**

Statens landbruksforvaltning (SLF) ber om at Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) beregner faktisk råvareverdi pr. pris- og biproduktgruppe for annet halvår 2004.

NILF skal legge til grunn relevant regelverk slik det lød i annet halvår 2004. Med mindre noe annet framgår av regelverket, ses det hen til den praksis fra foregående etterkontroll (første halvår 2004) så langt det passer.

Spesielt framheves følgende regelverk:

- *Forskrift 04.12.2003 nr. 1453 om prisutjevningsordningen for melk (prisutjevningsforskriften)*
- *Forskrift 12.12.2003 nr. 1606 om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk (satsforskriften – slik den lød annet halvår 2004)*
- *Forskrift 12.12.2003 nr. 1569 om sats for produksjonsfløte (produksjonsfløteforskriften)*
- *Retningslinjer for beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk, fastsatt av SLF 12.12.2003*

På generelt grunnlag er det ønskelig å få kartlagt årsaker til store variasjoner i råvareverdier i enkeltgrupper som måtte påvises i forhold til foregående perioder. NILF bes om å omtale slike forhold i rapporten.

SLF vil lage produktlister gjeldende for etterkontrollen for annet halvår 2004 på bakgrunn av lister utarbeidet av Tine BA for NILF. Produktlistene (artikkelnummer og artikkeltekst) publiseres som vedlegg til rapporten.

SLF vil på samme måte som i tidligere etterregninger normere kapitalkostnadene etter at NILF har ferdigbehandlet etterkontrollen.

2. Etterkontroll av enkeltprodukter

SLF ber videre NILF foreta en etterkontroll av visse utvalgte enkeltprodukter, jf. vedlagte liste. Resultatene fra etterkontrollen av enkeltprodukter skal unntas offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. NILF skal sende enkeltprodukt rapporten både til SLF og Konkurransetilsynet.

3. Noteringspris

I etterregningen skal SLF sammenligne den faktiske råvareverdien pr. prisgruppe med noteringsprisen justert for fastsatte avgifter eller tilskudd, jf. satsforskriften § 2 første ledd (1 %-vilkåret) og § 2 annet ledd (etterregningsoppgjøret). Som noteringspris vil bli lagt til grunn gjennomsnittlig veid noteringspris i annet halvår 2004 for all melk overført fra Tine Råvare til Tine Industri eller andre aktører.

4. Betingelser

Frist for utredningsoppdraget settes til 15.04.05. SLF forutsetter at Tine BA gjør alt nødvendig materiale tilgjengelig for NILF innen 22.02.05. Manuelle rapporter etc. oversendes fortløpende når de er tilstrekkelig kvalitetssikret av Tine.

Utredningen skal skje innenfor en kostnadsramme på to månedsverk.

NILF plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger som i medhold av lov eller forskrift er underlagt taushetsplikt, og som NILF får kjennskap til i forbindelse med dette oppdraget.

Rapportering underveis og sluttrapportering vedrørende oppdraget skjer til SLF.

Om NILF i arbeidet med etterkontrollen finner andre forhold som er relevante for etterkontrollen, ber vi om at dette tas med i utredningen. Om det viser seg nødvendig vil oppfølgingsoppdrag bli gitt underveis.»

1.2 Gjennomføring

NILF mottok første del av materialet fra Tine 17.02.05. NILF har mottatt supplerende materiale frem til 18.04.05. Vi har hatt en dialog med Tine og SLF om flere momenter i notatet slik det vil fremgå.

2 Metode og data

2.1 Forskrifter og retningslinjer

Systemet med etterkontroll og etterregning er basert på *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk* av 12.12.03, endret 28.06.04, og *Forskrift om sats for produksjonsfløte* av 12.12.03 gjeldende fra 01.01.04. Beregningene i etterkontrollen er gjennomført i henhold til *Retningslinjer for beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk* fra SLF fastsatt 12.12.03 og på de prinsipper for etterkontroll som er utviklet gjennom NILFs foregående etterkontroller. Forskriftene og retningslinjene er trykt som vedlegg til denne rapporten.

2.2 Formal og vareomfang

Kontrollen av prisutjevningen har som formål å undersøke om markedsregulators faktiske (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak er i samsvar med de forutsetninger som er satt i *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk*. For å ivareta dette formålet er det nødvendig å gjøre beregninger for hele varespekteret inndelt etter de respektive grupper i prisutjevningen. Lister over hvilke produkter som skal være med i beregningene er gjennomgått av SLF i forbindelse med etterkontrollen. Endelig liste over de produktene som er med i denne etterkontrollen ligger som vedlegg til dette notatet. Totalt 718 produkter er med i beregningene for dette halvåret. Flyttingen av flytende melkeprodukter med fettprosent over helmelk i gruppe 1A og 3A til biproduktgruppe B1 i etterkontrollsammenheng er videreført i dette halvåret.

For å kunne få informasjon om utviklingen i råvareverdi på enkelte sentrale produkter, har SLF bedt om at NILF utarbeider en detaljert kontroll som omfatter i alt 30 enkeltprodukter. Beregninger for disse enkeltartiklene er unntatt offentlighet, og de er derfor oversendt SLF og Konkurransetilsynet i et eget notat. Produktene det regnes på er:

Dagligvaremarkedet:

- Helmelk, 1 liter
- Lettmelk, 1 liter
- Skummetmelk, 1 liter
- Skummet kulturmelmk, 1 liter
- Kulturmelmk, 1 liter
- Kremfløte 38 %, 1/3 liter
- Lettrømme 3 dl
- Fruktyoghurt, jordbær 175 ml
- Fruktyoghurt, jordbær 4x125 gram
- Go'morgen yoghurt jordbær, 195 gram
- Kremost urte 28 %, beger
- Mozzarella, 5 kg
- Norvegia skorpefri F45, 1 kg
- Norvegia skorpefri F45, 1,2 kg økobit
- Norvegia skorpefri F45, 500 g (standardvekt)
- Norvegia skorpefri F45, under 600 g (veievare)
- Lettere Norvegia skorpefri under 600 g (veievare)
- Jarlsberg skorpefri F45, 500 g (standardvekt)
- Nøkkelost skorpefri F45, 1 kg
- Ekte geitost FG 33, 1 kg
- Fløtemysost F33, 1 kg
- Fløtemysost F33, 1/2 kg
- Gudbrandsdalsost G35, 1 kg
- Gudbrandsdalsost G35, 1/2 kg
- Normalsaltet smør, 1/2 kg.

Industrimarkedet:

- Skummetmelk på tank
- Jarlsberg F45 skorpefri, 10 kg
- Norvegia F45 skorpefri, 5 kg
- Skummetmelkpulver, 750 kg sekk
- Melkepulver 20 %, 750 kg sekk.

2.3 Noteringspris og satser i prisutjevningsordningen

Vi har nå et system med én målpris på all melk. Målprisen kombinert med avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen skal være utgangspunktet for markedsregulators prissetting i markedet og industriens faktiske råvarekostnader. Målprisen ble økt med 4 øre fra 01.07.04 og er dermed kroner 3,79. I en egen protokoll fra møte mellom forhandlingspartene 25.06.04 går det fram at de er enige om at markedsregulators prisuttak på melk til foredling skal nedjusteres. Styringsprisen for avtaleperioden er dermed satt til kroner 3,77.

Markedsregulator noterer markedsprisen ukentlig, og for andre halvår 2004 er den veide noteringsprisen kroner 3,814. Tine har lagt et løp for noteringsprisen hvor den er høyere i høsthalvåret enn i vårhalvåret. Vi har i våre beregninger lagt inn noteringsprisen med 3 desimaler.

I prisutjevningsordningen fastsetter SLF satser for avgift og tilskudd gjennom forskrift. For andre halvår 2004 gjaldt satsene som ble fastsatt i *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk* av 12.12.03 og endret 28.06.04. I henhold til forskriften kan SLF halvårlig etterregne avgifter og tilskudd for meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA:

- i prisgrupper hvor noteringsprisen korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1 % høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid,
- i biproduktgrupper for fløte- og smørprodukter (1–3) hvor produksjonsfløteverdien fastsatt av Statens landbruksforvaltning korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1 % høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid, og
- i biproduktgrupper for myseprodukter og kjernemelk (4–6) hvor fastsatte avgifter er mer enn 1 % høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid.

For å kunne gjennomføre en etterkontroll for halvåret som forskriften foreskriver, har vi lagt sammen veid noteringspris og satsene for avgifter og tilskudd i de ulike gruppene. De forutsatte råvareverdiene, som vi kaller råvarekostnader, for andre halvår 2004 framgår av tabellen nedenfor. Med bakgrunn i disse råvarekostnadene er NILF bedt om å regne gjennomsnittlige faktiske råvareverdier for andre halvår 2004.

Tabell 2.1 Satser og råvarekostnad i prisutjevningen for melk andre halvår 2004. Kroner per liter anvendt råvare

Produktgruppe	Satser for tilskudd og avgift	Råvarekostnad
1A Sure smakstilsette produkter, dagligvare	2,000	5,814
2A Ikke smakstilsette produkter, dagligvare	1,780	5,594
2B Ikke smakstilsette produkter, industri	-0,860	2,954
3A Søte smakstilsette produkter, dagligvare	0,010	3,824
4A Ferske oster, dagligvare	1,330	5,144
4B Ferske oster, industri	-0,740	3,074
5A Modna oster, dagligvare	-0,080	3,734
5B Modna oster, industri	-0,970	2,844
5C Modna oster, merkevareeksport	-1,240	2,574
6B Tørrmelk, industri	-0,880	2,934
7A Geitemelksprodukter, dagligvare	0,490	4,304
7B Geitemelksprodukter, industri	-0,940	2,874
7C Geitemelksprodukter, merkevareeksport	-1,240	2,574
B1 Kremfløteprodukter, dagligvare	11,940	28,665
B2 Smørprodukter, dagligvare	-7,310	9,415
B3 Smørprodukter, industri	-8,790	7,935
B4 Mysostprodukter, dagligvare	2,310	2,310
B5 Mysostprodukter, industri	1,520	1,520

2.4 Inntekter

2.4.1 Generelt

Alle inntekter i form av salgspriser i de etterfølgende beregninger er hentet fra Tines interne pris- og salgsstatistikk. Ut over pris- og salgsstatistikken til Tine er det også innhentet en del data for meierivarer i materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå. Disse opplysningene er til en viss grad nyttet som et supplement ved vurderingen av enkeltartikler.

2.4.2 Valutainntekter i eksportgruppene

Tines pris- og salgsstatistikk inneholder ikke de faktiske inntektene når det gjelder eksportgruppene hvor oppgjøret gjøres i utenlandsk valuta. Tine benytter en fastkurs på de ulike valutaene i sine systemer slik at det som fremkommer som salgsinntekt i statistikkene er fakturert valutabeløp * fastkursen.

Tine setter fastkursen for en måned av gangen basert på sist kjente kurs ved periodens start. Reelt avvik mellom beregnet fastkurs og faktisk kurs på betalingstidspunktet, vil fremkomme som agiotap/-gevinst i regnskapet. For andre halvår 2004 hadde Tine en agiotap på fakturering av eksport på totalt kroner 6 110 741. Tapet er generert av all eksport, også av mysoster, reguleringsost og smør. I samråd med Tine har vi fordelt hele agiotapet på alle eksportgruppene basert på totale omsetningstall i gruppene. Andelen som da er ført i gruppe 5C og 7C i etterkontrollen er kroner 5 209 424. I forrige etterkontroll ble dette beløpet bare fordelt på de to gruppene det gjøres beregninger for.

Tabell 2.2 Utviklingen i valutakurser. USD og Euro 1999–2003

	USD	Euro
1999 første halvår	7,73	8,42
1999 andre halvår	7,87	8,21
2000 første halvår	8,50	8,15
2000 andre halvår	9,10	8,07
2001 første halvår	9,03	8,11
2001 andre halvår	8,95	7,99
2002 første halvår	8,55	7,66
2002 andre halvår	7,42	7,36
2003 første halvår	7,03	7,76
2003 andre halvår	7,13	8,23
2004 første halvår	6,88	8,45
2004 andre halvår	6,60	8,29

I følge Norges Bank var gjennomsnittlig dollarkurs i andre halvår 2004 NOK 6,60 og gjennomsnittlig eurokurs NOK 8,29. Både Dollaren og Euroen har dermed svekket seg noe mot norske kroner i forhold til forrige halvår. Dette gir isolert sett grunnlag for lavere inntekter i eksportgruppene.

2.4.3 Prisnedskrivning og annen offentlig støtte til melkeprodukter

Det er to typer ordninger som gir støtte til melkeprodukter som omfattes av etterkontrollen:

- RÅK-/Prisnedskrivingsstøtte til bearbejdede produkter
- Prisnedskrivning i markedsreguleringen

Fra og med 2002 er alle slike inntekter med i beregningene.

RÅK-støtte eller prisnedskrivingsstøtte kan gis til produkter som omfattes av protokoll 3 i EØS-avtalen. For meierivarer er det svært få produkter som omfattes av denne ordningen. Totalt to produkter fikk i andre halvår 2004 støtte. Det var Collett morsmelkerstatning og softismiks. Til sammen fikk Tine Norske Meierier kroner 486 634 i prisnedskrivning (RÅK) i denne perioden. CME-produktene inngår i gruppe 6B (Tørrmelk – industri), mens softismiks inngår i prisgruppe 2B (Ikke smaksatte produkter industri).

Markedsregulator kan motta prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien (smørrolje), skolemilk, melkeprodukter til fôr, geitemilk til fôr og kasein. Smørrolje på tank fikk kroner 2 496 676 i støtte for andre halvår 2004. Dette beløpet legges til eksisterende inntekter for smørrolje i biproduktgruppe B3 (Smørprodukter - industri). Prisnedskrivning for Tine BA ved levering av skolemilk i andre halvår 2004 tilsvarer kroner 17 040 975. Disse midlene tillegges inntektene for de aktuelle artikkelnumrene i prisgruppene 2A (Ikke smakstilsatte produkter dagligvare) og 3A (Søte smakstilsatte produkter dagligvare). I andre halvår 2004 mottok også kasein prisnedskrivning med til sammen kroner 3 030 370. Dette beløpet er lagt til i gruppe 6B (Tørrmelk industri).

2.4.4 Inntekter fra biprodukter

Det er utarbejdet et eget diagram i *Retningslinjer for beregning av råvareverdier* for å beregne råvareverdier for prisgruppe 6B (Tørrmelk – industri) fordi en del av disse produktene også mottar biprodukttilskudd som smørprodukter. Beregningen av fettverdien i disse produktene gjøres derfor på en spesiell måte for å fange opp det forholdet at disse produktene avregnes to steder i melkeregnskapet.

2.5 Rabatter og ytelser

Som tidligere bygger kontrollen på den faktiske føringen av rabatter og ytelser i Tines regnskaper, øvrig dokumentasjon, herunder pris- og salgsstatistikk og ABC-kalkyler, samt separat dokumentasjon for «manuelle» rabatter.

I etterkant av offentliggjøringen av NILF Notat 2004-27 informerte Tine om at rapportering av rabatter var i henhold til periodiseringen i regnskapet. Periodisering følger nødvendigvis ikke perioden for vareleveransen som rabatten gis i tilknytning til. Rabatter tilhørende varer rapportert i etterkontrollen for andre halvår 2003 kan regnskapsmessig dukke opp i første halvår 2004. SLF bestemte derfor at NILF skulle utarbeide et tilleggsnotat hvor beregningene ble korrigeret. Tine gikk gjennom statistikken fra første del av 2004 for å identifiserer de rabatter som ble rapportert i første halvår 2004, men som tilhørte vareleveranser fra 2003. Det er i dette notatet gjort nye beregninger for gruppe 4A, 5A, 7A, B1, B2 og B4 i andre halvår 2003 og første halvår 2004. Notatet ble sendt over til SLF 14.04.05 og er lagt som vedlegg til dette notatet. Resultatene fra Notat av 14.04.05 er ikke lagt inn i resultattabellene i etterkontrollen for andre halvår 2004.

I etterkontrollen har rabatter blitt synliggjort på ulike steder i tabellene:

- **Fakturert rabatt:** Dette er rabatter som i Tines system er registrert i forbindelse med leveransene slik at de kan føres tilbake til hver enkelt artikkel. De rapporteres dermed på hvert artikkelnummer til NILF. Flytende produkter som er omsatt i meieriselskapene har alle rabatter knyttet til denne gruppen.
- **Annen rabatt:** Rabattkrav fra kundene i etterkant av leveransene som kommer på egne fakturaer, er ført under annen rabatt. For faste produkter ble slike manuelle rabatter opprinnelig registrert under annen rabatt i etterkontrollen. Etter hvert inneholder denne posten også kostnader til co-branding.
- **Kostnadssiden:** Kostnader knyttet til joint marketing er registrert som kostnader i ABC-kalkylene til Tine. Også co-branding ble tidligere tatt med på kostnadssiden.

Her lister vi opp de ulike rabattformene og forteller hvor de har vært synliggjort i etterkontrollen:

- Årsforsterkninger, palle- og ordrerabatt og kvalitetsrabatter. Det har variert fra kjede til kjede om disse rabattene er knyttet til fakturaen (fakturert rabatt) eller er etterskuddsvis (annen rabatt).
- Manuelle rabatter: selektive rabatter (kampanjerabatter), logistikk rabatter og rabatter for feilaktig eller mangelfull leveranse. Disse ble i utgangspunktet ført under annen rabatt. Etter omlegginger i Tines datasystem ble de i andre halvår 2003 nettoført i Tines system og ble tatt med i netto pris som ble levert til NILF uten å bli direkte synliggjort i våre tabeller. Fra og med første halvår 2004 inngår de på linjen fakturert rabatt.
- Joint marketing: slike felles markedsføringstiltak har hele tiden blitt ført på kostnadssiden. Fra og med etterkontrollen for første halvår 2004 har Tine levert kalkyler hvor de har lagt inn de faktiske kostnadene for 2004 og ikke regnskapstall fra året før.
- Co-branding: kjøp av reklameplass på videreforedlede produkter ble fra starten ført på kostnadssiden. Fra og med første halvår 2003 ble co-branding ført som annen rabatt. Kostnadsnivået ble dermed knyttet til utbetalingene i det halvåret etterkontrollen ble gjennomført for.
- Meieriavanse: Salgsmeieriene opptrer også som leverandører til dagligvarehandelen når det gjelder ost og smør. Selv om denne omsetning er liten i forhold til omsetningen gjennom grossist/kjede, har salgsmeieriene fremdeles en rolle med å supplere butikkene. Meieriavansen er prisforskjellen mellom grossistpris og detaljistpris som skal dekke salgsmeierienes kostnader i denne omsetningen. Kostnadene er knyttet til ordreopptak, rabatter og distribusjon. Omlegging til interne distribusjonsordre ved vareflytting ble gjennomført i 2003. Fakturering til grossistpris foretas ikke internt. Denne kostnadsdekningen må derfor beregnes, og den legges i våre beregninger inn som annen rabatt. Fra 2005 innfører Tine en beregning av kostnader som også omfatter faste produkter omsatt til detaljister fra salgsmeieriene.

2.6 Kostnader

2.6.1 Generelt

Kostnadsdata er hentet fra Tines produktkalkyler. I produktkalkylene er alle kostnader som i denne sammenheng er relevante fordelt på hvert enkelt artikkelnummer etter ABC-

prinsippet.¹ Tine etablerte ABC-kalkyler i 1999 basert på kostnadstall fra 1998. I den nå foreliggende kontrollen for andre halvår 2004 er det tatt utgangspunkt i de produktkalkylerne som Tine anvender fra 01.07.04 og som har sin basis i regnskapstall for 2003. For direkte materialer, som emballasje og smakstilsetning, er kostnadene basert på siste prisliste fra leverandørene, og de er således ikke hentet fra regnskapet for 2003.

I gruppe 1A er kostnadskalkylerne noe endret i forhold til kalkylerne i forrige halvår. Denne gruppen har kalkyler der direkte materialer utgjør en stor andel av kostnadene. Emballasje og tilsetningsstoffer, som sukker og syltetøy, er delvis levert av norske leverandører, delvis av utenlandske. Beregning av kostnadene knyttet til de direkte materialene er en omfattende oppgave. For å systematisere oppgavene har Tine tatt i bruk en modul i Movex for innkjøpsprisberegninger, kalt innkjøpskalkyler. Tine utarbeidet innkjøpskalkyler i løpet av 2004. Kalkylerne omfatter avtalepris mot leverandørene, toll og avgifter knyttet til innkjøpene. Innkjøpsavtalene brukes i meierienes kalkyler. Dette var et stort arbeid som ikke var avsluttet da etterkontrollen i første halvår 2004 ble gjennomført. I løpet av høsten 2004 ble arbeidet sluttført. Dette førte til at Tine i tallmaterialet til etterkontrollen i 2004 har forskjellig tallmateriale for direkte materialer i første og andre halvår.

Vi har også blitt gjort oppmerksom på at i en del tilfeller varierer salgskostnad meieriselskap i tallmaterialet mellom første og andre halvår. En del artikkelnummer har forskjellige varianter på palleveransene til kundene. Leveranser kjennetegnes ved et femte siffer i artikkelnummeret. Kostnaden som påløper på leveranser vil avhenge av det femte sifferet. I tallmaterialet til etterkontrollen fremgår gjennomsnittssats av leveransene sammendratt til 4-sifret artikkelnummer for hvert enkelt halvår. Dette vil gi noe variabel sats. Før 2004 var slike variasjoner ikke hensyntatt i kalkylerne.

Selv om Tines produktkalkyler for alle praktiske formål er de eneste som kan anvendes med tanke på en kontroll av prisutjevningen, representerer de samtidig, som NILF tidligere har påpekt, også den største usikkerheten ved beregningene i denne rapporten.

2.6.2 Paslag og produsentytelser

Tidligere omfattet Tines produktkalkyler en post som het påslag med kostnader knyttet til deler av produsentytelser som for eksempel kontroll av leverandørmelk, produsentoppgjør og gårdstank. Siden dette var kostnader som falt utenfor prisutjevningsordningen, ble de trukket ut fra det datamaterialet som i utgangspunktet ble oversendt.

I likhet med første halvår 2004 er kalkylesettet for denne etterkontrollen uten dette påslaget fordi disse kostnadene ligger i Tine Råvare. Det eneste elementet som er med i dette kalkylesettet er kostnader knyttet til drift av Tine Industri som en medlemsorganisasjon. I forbindelse med etableringen av Tine Råvare ble det bestemt at kostnadene til dette skulle fordeles med 60 % på Tine Industri og 40 % på Tine Råvare. Kostnaden til medlemsarbeid i Tine Industri er lagt inn med 2,6 øre per liter melk slik som i forrige halvår.

2.6.3 Kapital

Kontrollen for andre halvår 2004 er basert på produktkalkylerne som gjelder fra 01.07.04. Tine har ikke gjort tilleggsnormering av kapitalkostnadene i disse kalkylerne. Kapitalelementene i kalkylerne er med andre ord de samme som er beskrevet i tidligere etterkontroller, men de er redusert på grunn av lav rente. Tine opplyser at rentenivået i kalkylerne nå er 3 % mot 8 % tidligere. Totalt har Tine lagt inn om lag 85 mill. kroner i kapitalkostnader i kalkylerne.

¹ ABC = Activity-Based-Costing, som representerer en kostnadsnorm eller et gjennomsnitt. Hvilke kostnader og resultater meieriselskapene hver for seg og for ulike produkter deretter faktisk får, vil variere.

Endringene i ordningen gav nye regler for satsfastsettelse i 2004, og SLF foretok ingen kapitalnormering i forbindelse med satsfastsettingen 01.07.04. Beregningene i denne etterkontrollen kan derfor kun sammenlignes med tidligere beregninger på nivået «verdi uten kapitalnormering». Alle sammenligninger med veid sats er gjort ut fra dette tallet.

Ved denne etterkontrollen er det ikke foretatt ekstra normering i forbindelse med de råvareverdiberegningene NILF gjør. SLF vil i forbindelse med en eventuell etterregning beregne normerte kapitalkostnader per gruppe. Det er aktuelt med tilleggsberegninger i grupper hvor en setter inn verdier fra andre grupper i beregningene etter at SLF har beregnet ferdig kapitalnormeringen for andre halvår 2004. Om kapitalnormeringen i prisutjevningsordningen viser seg å være høyere enn Tines kapitalkostnader i kalkylene, er råvareverdiene i geitmelks- og biproduktgruppene for lave slik de nå foreligger.

2.7 Melkebehov

For å kunne beregne råvareverdier for grupper og enkeltprodukter av meierivarer er det nødvendig å kjenne forbruket av melk som går med til framstilling av de ulike produktene. Tidligere presiserte forskriften om råvareverdiberegning at en i etterkontrollen skulle basere seg på Tines omregningsfaktorer. Denne presiseringen er ikke tatt inn i Retningslinjene for beregning av råvareverdier, men med bakgrunn i praksisen fra tidligere har vi lagt Tines omregningsfaktorer til grunn.

Omregningsfaktorene i Tine ble i forrige halvår satt opp ut fra et nytt grunnlag. Tidligere benyttet en i etterkontrollen faktorer som var beregnet av Tines FoU-avdeling. Faktorene som benyttes nå er beregnet ut fra lokale forhold ved meieriene og bør dermed være i større samsvar med faktisk forbruk. Vi gjør og oppmerksom på at svinnet i Tine Råvare, som i følge Tine utgjør 0,2–0,3 %, er holdt utenfor disse faktorene.

For å kunne beregne verdi på de produktene som mottar tilskudd for fettverdien som smørprodukter (ulike produkter i gruppe 6B tørrmelk) med den særegne metoden for å komme fram til en verdi på biproduktet fløte, må NILF basere seg på de offisielle faktorene som SLF bruker i sin avregning.

Tine har i forbindelse med denne etterkontrollen levert nye omregningsfaktorer for fløte for en del modna ost-produkter. SLF har bestemt at disse faktorene ikke benyttes og at vi i stedet bruker de samme faktorene som i forrige halvår. Årsaken til at Tine har endret sine omregningsfaktorer er en gjennomgang av utbyttefortjenester på ysteriene i 2004. Meieriselskapene har nå utarbeidet driftsanalyser ved meieriene som kartlegger hvor fortjenester og tap ligger i forhold til kalkylene for 2004. Ysteriene har betydelige utbyttefortjenester. Dette har vært tilfelle i flere år. Årsaken ligger for en stor del i at mysen separeres og gir en fløtemengde som kan benyttes inn i meieriproduktene.

Kalkylesystemet og overgangen til nye lokale omregningsfaktorer gjør at årsakene til avvikene kartlegges. Ysterier som skummer mysen har fått betydelige fortjenester. Kalkylene har aldri tatt hensyn til denne faktoren. Fordi fløteprisen er høy, skal det ikke mange liter til før det gir seg utslag i kroner og øre. Mysefløten representerer en verdi på nesten 53 mill. kroner i 2004, dette tilsvarer i overkant av 3 mill. liter fløte. Ysteriene behandlet i utgangspunktet 664 mill. liter melk forrige år.

Tines kalkyler gir dekning for produksjonskostnadene etter en standardberegning som ikke forutsetter bruk av mysefløten. Det er imidlertid først etter innføring av lokale kalkyler at Tine har satt tall på denne faktoren. Utbyttet ved ysteriene fremkommer ikke fordi omregningsfaktoren for melk var for høy, men fordi ysteriene separerer mysen og får mysefløte. Kalkylene har kun gitt uttrykk for den fløten som fremkommer ved separering av melk til systemmelk.

2.8 Dataserier

Vi vil her knytte noen kommentarer til generelle forhold rundt dataseriene. NILF har nå beregnet råvareverdier i prisutjevningsordningen for flere år, og noen av dem er også revidert. I dette notatet er det hele tiden henvist til de siste og mest oppdaterte beregninger for de tidligere halvår som også er brukt i SLFs etterregninger. Dersom noe er uklart med disse beregningene, må en gå tilbake til det notatet hvor resultatene ble offentliggjort første gang for å finne eventuelle kommentarer.

Der det er brudd i dataserier på grunn av endringer i beregningsprinsipper og store endringer i produktsammensetningen, har vi markert dette med fotnoter og linjer gjennom tabellen. Dette er gjort for å signalisere tydeligere de stedene hvor tidsserien ikke er direkte sammenlignbar.

For andre halvår 2000 har vi gjort to sett beregninger, en med kostnadstall fra 1999 og en med kostnadstall fra 2000. I sin etterregning benyttet SLF resultatene med kostnadstall fra 2000, og alle resultater fra andre halvår 2000 er basert på regnskapstall for 2000 i dette notatet. Dette er i motsetning til kostnadstallene i beregningene for de andre halvårene som vil være basert på regnskapstall for året forut.

Linjen «Verdi - kroner per liter melk» er sammenlignbar mellom halvårene. Enkelte inntekter (tilskudd) vil i noen halvår ligge på linjen «inntekter», mens den andre halvår vil ligge på linjen «justering».

Kapitalnormeringen er også forskjellig i de ulike periodene og viser til den ekstra normering som er foretatt ut over det som ligger i kalkylene. SLFs normering fra etterregningsvedtakene er tatt inn til og med andre halvår 2003. For 2004 er det ikke foretatt noen kapitalnormering.

3 Resultater

3.1 Oversikt over resultatene

I dette kapitlet presenterer vi en oppsummering av hovedresultatene og forklarer generelt om faktorer som påvirker endringer i råvareverdier. Vi tar også inn noen tabeller som oppsummerer utviklingen materialet. Dette gjøres for å se nærmere på generelle utviklingstrekk i inntekter, kostnader og råvareverdier. Utover i kapitlet gjengir vi resultatene fra KPI-dataene til SSB før de detaljerte tabellene for de enkelte gruppene presenteres i egne avsnitt.

Resultatene av beregningene som grunnlag for kontroll av prisutjevningen for andre halvår 2004, framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3.1 Resultater andre halvår 2004. Kroner per liter anvendt rastoff. Sammenlignet med råvarekostnad

Melk i/til produktgruppe	Råvare- kostnad, kroner	Beregnet verdi kroner	Avvik fra råvare- kostnad, kroner	Avvik fra råvare- kostnad, prosent
1A Sure smakstilsatte produkter, dagligvare	5,814	6,57	0,76	13,1 %
2A Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare	5,594	5,66	0,07	1,2 %
2B Ikke smakstilsatte produkter, industri	2,954	2,77	-0,18	-6,1 %
3A Søte smakstilsatte produkter, dagligvare	3,824	4,33	0,50	13,1 %
4A Ferske oster, dagligvare	5,144	5,85	0,71	13,8 %
4B Ferske oster, industri	3,074	5,66	2,58	84,0 %
5A Modna oster, dagligvare	3,734	3,63	-0,10	-2,7 %
5B Modna oster, industri	2,844	2,98	0,13	4,6 %
5C Modna oster, merkevareeksport	2,574	2,20	-0,37	-14,4 %
6B Tørrmelk, industri	2,934	3,13	0,19	6,5 %
7A Geitemelksprodukter, dagligvare	4,304	4,16	-0,15	-3,4 %
7B Geitemelksprodukter, industri	2,874	2,39	-0,48	-16,8 %
7C Geitemelksprodukter, merkevareeksport	2,574	5,95	3,38	131,3 %
B1 Kremfløteprodukter, dagligvare	28,665	30,18	1,51	5,3 %
B2 Smørprodukter, dagligvare	9,415	9,52	0,11	1,1 %
B3 Smørprodukter, industri	7,935	7,22	-0,72	-9,0 %
B4 Mysostprodukter, dagligvare	2,310	2,47	0,16	6,8 %
B5 Mysostprodukter, industri	1,520	2,69	1,17	77,2 %

Beregningene for andre halvår 2004 viser at faktiske råvareverdier uten kapitalnormering avviker med mer enn 5 % fra råvarekostnadene for 13 grupper. Ingen grupper er innenfor et avvik på 1 %. Gruppe 2A og 5A, som er de gruppene med størst volum, avviker med 1,2 og 2,7 %. 6 grupper avviker negativt fra råvarekostnaden. I 12 grupper ligger den beregnede råvareverdien høyere enn råvarekostnaden men vi påpeker at dette er uten kapitalnormering.

Generelt vil vi påpeke at det er fire faktorer som medvirker til endring av råvareverdier:

- **Inntekt.** Når prisene eller rabattene endres, endres inntektene i beregningene. I det aktuelle halvåret har Tine endret sine listepriiser med bakgrunn i endringen i målprisen i jordbruksoppjøret. I tillegg kan de ha endret rabattnivået.
- **Kostnader.** Vi endrer som kjent kalkylesett når vi beregner første halvår. I denne etterkontrollen bruker vi det samme kalkylesettet som i forrige etterkontroll med unntak for det som er forklart i kapittel 2.6.1.
- **Omregningsfaktorer.** Endringer i nivået på omregningsfaktorene for de enkelte produktene har utslag på våre beregninger. I denne etterkontrollen bruker vi de samme omregningsfaktorene som i forrige etterkontroll.
- **Produktsammensetningen.** Blandingsforholdet av produkter i gruppene påvirker råvareverdiberegningene. En kan lettest spore dette dersom omregningsfaktoren endrer seg og en ikke har hatt et skifte av kilde for omregningsfaktorene. Dette vil alltid være en viktig variabel for å forklare endring i gruppene fra periode til periode.

Videre har vi tatt inn en tabell som summerer opp utviklingen av råvareverdien i de enkelte gruppene. Her sammenligner vi «verdi uten kapitalnormering» med forrige halvår. De grå feltene viser grupper hvor råvareverdien har gått ned i forhold til forrige halvår.

Tabell 3.2 Prosentvis utvikling i råvareverdi uten kapitalnormering fra forrige halvår

Marked	Produktgrupper							Fløte	Smør	Myse
	1	2	3	4	5	6	7			
Dagligvare	8,5	3,5	10,0	1,3	0,1		2,7	3,4	3,5	1,1
Industri		-0,5		1,2	4,5	0,6	-23,1		6,1	-7,5
Merkevare					-2,4		-12,6			

Vi ser at 13 grupper har en positiv utvikling i råvareverdien, mens 5 grupper har en negativ utvikling. De fleste øker med 1–4 %, men vi finner også grupper som øker med 8–10 %. De kraftigste negative utslagene finner vi i gruppe 7B og 7C.

Videre skal vi se på utviklingen i inntekter og kostnader. Vi har satt opp følgende matrise for å vise om disse beveger seg opp eller ned i forhold til forrige halvår.

Tabell 3.3 Endring i netto pris og produksjonskostnader fra forrige halvår

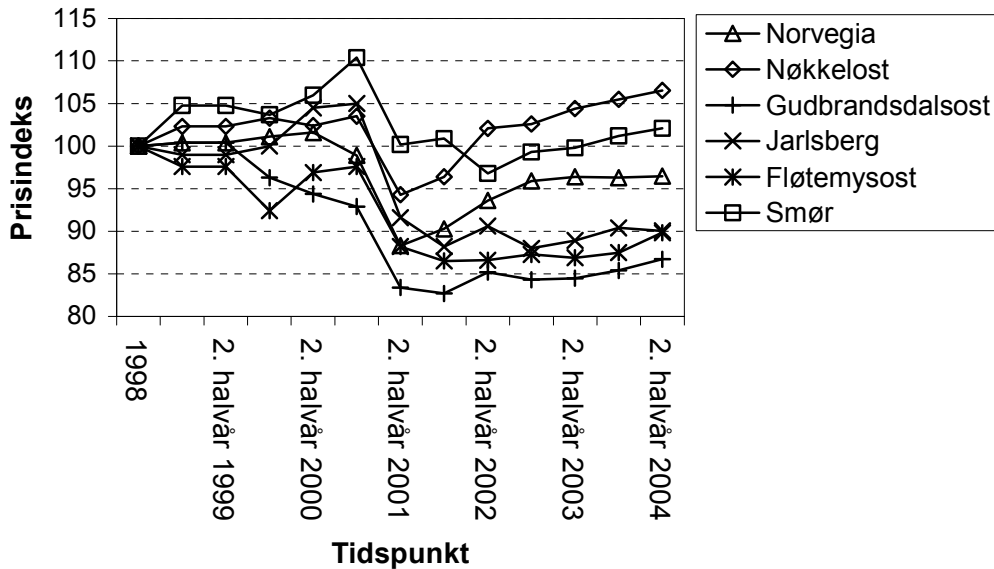
Produksjonskostnader	Netto pris	
	Opp	Ned
Opp	2A, 3A, 4A, 5A, 5C, B4	
Ned	1A, 5B, 6B, 7A, B1, B2, B3	B5 2B, 4B, 6B

Vi ser at nettoprisen går opp i de fleste gruppene, noe som er rimelig ut fra at Tine har økt prisene sine i forbindelse med økningen i målprisen. På kostnadssiden går de fleste grupper ned, og det har sammenheng med tilfeldig variasjon fordi produktsammensetningen varierer fra halvår til halvår.

3.2 Forbrukerpriser

NILF har innhentet data for enkelte meierivarer fra materialet som ligger til grunn for konsumprisindeksen (KPI) fra Statistisk sentralbyrå. KPI er utviklet for å måle prisendring, og ikke først og fremst for å si noe om prisnivåer. Ved omlegging av KPI fra 1998 ble det etablert et nytt utgangsnivå (prisinivå) der nåværende indekser bygger på 1998 = 100. Disse prisene ligger lenger ut i verdikjeden enn våre beregninger og kan derfor ikke brukes til å si noe sikkert om prisutviklingen i vårt materiale.

Prisnivåer og utvikling for aktuelle varer framgår av figurene og tabellen under. Når et produkt ikke er presist definert i forhold til pakning eller størrelse, skal oppgavegiver for øvrig velge det produktet som har «størst omsetning». De angitte forbrukerprisene er inklusive moms.

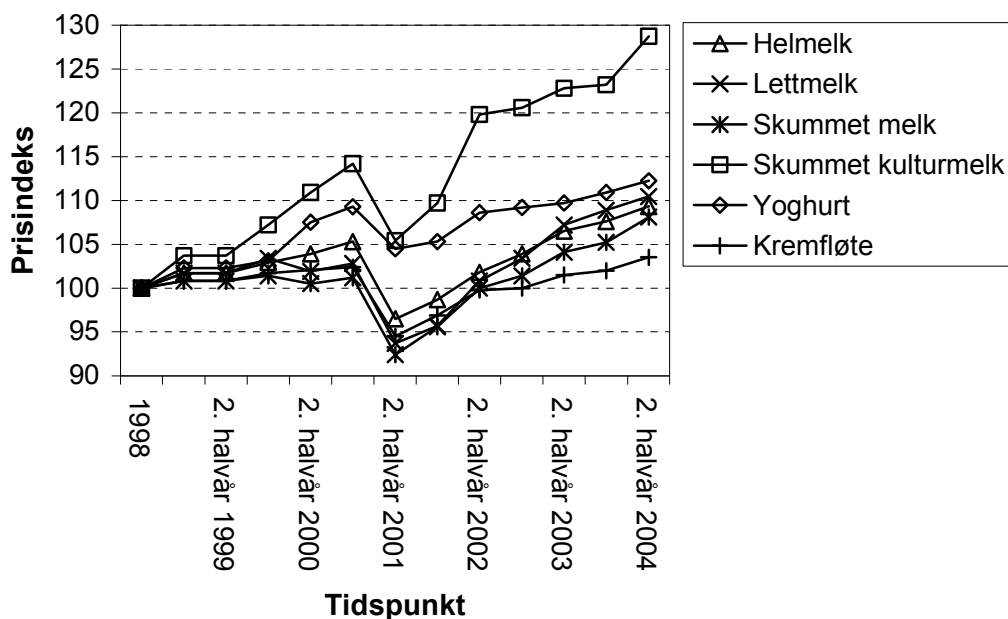

Figur 3.1 Utviklingen i KPI på faste produkter

Det generelle bildet som kan leses ut av figur 3.1, er at forbrukerprisene for faste produkter, med unntak for de to brunostene og Norvegia, var økende i perioden fra 1998 til og med momsreformen 01.07.01. Momsen på matvarer ble da halvert til 12 %, og alle prisene gikk betydelig ned i andre halvår 2001 som en følge av reformen.

I perioden etter momsreformen har indeksen for smør, Jarlsberg og fløtemysost stabilisert seg på et lavere nivå. Gudbrandsdalsosten har over tid hatt en viss oppgang, mens Nøkkelost og Norvegia har en markert økning i pris.

For flytende produkter ser vi en noe annerledes tendens, jf. figur 3.2. I perioden før momsreformen økte prisen for alle produkter, men Skummet kulturmilk og yoghurt økte mest. I perioden etter momsreformen har prisen for alle produkter fortsatt å øke markert, mens økningen er noe svakere for yoghurt.

Figur 3.2 Utviklingen i KPI på flytende produkter

De reelle tallene fra figurene over er gjengitt i tabell 3.4. I andre halvår 2004 steg alle prisene med unntak for Jarlsberg som hadde en liten prisreduksjon.

Tabell 3.4 Forbrukerpriser for meierivarer. Priser i kroner pr liter/kg¹⁾. Indeks: 1998 = 100

	Pris 1988	Pris									
		1999	2000	2001	1. halvår 2002	2. halvår 2002	1. halvår 2003	2. halvår 2003	1. halvår 2004	2. halvår 2004	2. halvår 2004
Helmelk	9,87	101,7	103,4	100,9	98,7	101,8	103,9	106,5	107,6	109,3	107,9
Lettmelk	9,06	101,7	102,7	98,2	95,7	100,8	103,4	107,2	108,9	110,5	100,1
Skummet melk	8,76	100,8	101,0	96,8	95,6	100,0	101,4	104,1	105,2	108,1	9,47
Skummet kulturmilk	9,02	103,7	109,1	109,8	109,7	119,8	120,6	122,8	123,2	128,7	11,61
Yoghurt - 175 ml	4,62	102,3	105,3	106,9	105,3	108,6	109,2	109,7	110,9	112,3	5,19
Kremfløte 38 % - 1/3 l.	14,10	100,8	101,9	98,5	96,9	99,8	100,0	101,5	102,0	103,5	14,60
Norvegia	76,70	100,4	101,4	93,6	90,3	93,6	95,9	96,4	96,3	96,5	74,00
Nøkkelost	78,46	102,3	102,9	98,9	96,4	102,1	102,6	104,4	105,5	106,6	83,61
Gudbrandsdalsost	66,52	100,4	95,4	88,1	82,7	85,2	84,3	84,5	85,4	86,7	57,67
Jarlsberg	81,69	99,0	102,3	98,3	88,2	90,6	88,0	88,9	90,4	90,0	73,55
Fløtemysost	67,20	97,6	94,7	92,9	86,5	86,6	87,3	86,9	87,5	89,8	60,37
Smør, normals. - 1/2 kg	17,95	104,8	104,9	105,5	100,9	96,8	99,3	99,8	101,2	102,1	18,33

1) Indekser for halvår er beregnet av NILF med utgangspunkt i månedsdata. MVA-satsene var 23 % i andre halvår 2000, 24 % i første halvår 2001 og 12 % fra og med andre halvår 2001

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.3 Sure, smakstilsatte produkter, dagligvare – 1A

Gruppen har en solgt produktmengde på 17,0 mill. liter (15,2 mill. liter råvare) i andre halvår 2004 og omfatter 68 artikler.

Tabell 3.5 1A Sure, smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	Andre halvår 2000 ¹⁾	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004 ²⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	18,34	19,19	19,21	19,45	20,18	21,39	21,57	20,58	20,60
- Fakturert rabatt	0,38	0,38	0,41	0,44	0,46	0,48	0,47	0,52	0,44
Netto pris	18,46	18,81	18,80	19,01	19,72	20,91	21,10	20,06	20,16
Inntekt biprodukter ³⁾	0,14	0,16	0,25	0,17	0,12	0,13	0,12	0,51	0,60
Sum inntekter	18,60	18,97	19,05	19,18	19,84	21,04	21,22	20,57	20,76
Kostnader, produksjon	13,72	14,10	14,19	15,01	14,90	15,47	15,58	15,18	14,86
Verdi rastoff	4,88	4,87	4,86	4,17	4,94	5,57	5,63	5,39	5,90
Omregningsfaktor, kumelk	0,873	0,874	0,883	0,876	0,872	0,868	0,869	0,890	0,898
Omregningsfaktor, kufløte	0,012	0,012	0,017	0,014	0,012	0,013	0,013	0,031	0,036
Verdi uten kapitalnormering	5,59	5,57	5,50	4,76	5,66	6,41	6,48	6,06	6,57
Kapitalnormering (SLF)	-0,12	-0,12	-0,10	-0,12	-0,13	-0,05	0,03		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	5,47	5,46	5,40	4,64	5,53	6,36	6,51		
Malpris	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79		
Avvik fra malpris	-0,32	-0,33	-0,39	-1,15	-0,26	0,57	0,72		
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				5,66	5,93	5,87	5,83	<i>5,68</i>	<i>5,81</i>
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				-1,02	-0,40	0,49	0,68	<i>0,38</i>	<i>0,76</i>
Innsatt fløteverdi	24,63	24,63	28,40	27,72	28,53	28,20	29,13		
Produktmengde (mill. liter)	16,0	17,3	17,0	18,6	18,1	19,6	18,6	16,8	17,0
Antall liter melk bak (mill. liter)	14,0	15,0	15,0	16,3	15,8	17,0	16,2	14,9	15,2
Antall artikler	82	81	92	89	84	86	93	64	68

1) Dette halvåret er beregnet etter metode 1 som er beskrevet i NILFs notat av 18.02.03

2) Fra og med dette halvåret er alle produkter som er fetere enn helmelk flyttet til biproduktgruppe B1

3) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte

Verdi uten kapitalnormering går opp 51 øre til kroner 6,57 per liter anvendt melk. Dette er 76 øre over råvarekostnaden. Prisen har gått opp og kostnadene har gått ned. Det siste er et utslag både av endring i produktsammensetning og det at direkte materialer i kalkylene har fått nye verdier som følge av utviklingen av Tines kalkyler.

3.4 Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – 2A

Dette er en stor gruppe med en solgt produktmengde på 214,0 mill. liter (230,0 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen består av 54 ulike artikler.

Tabell 3.6 2A Ikke smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	6,74	6,76	6,68	6,85	7,30	7,30	7,44	7,47	7,69
- Fakturert rabatt	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Annen rabatt									0,00
Netto pris	6,73	6,75	6,68	6,85	7,30	7,30	7,44	7,47	7,68
Inntekt biprodukter	1,11 ²⁾	1,11 ²⁾	1,15	1,15	1,13	1,14	1,13	1,10	1,10
Sum inntekter	7,84	7,86	7,83	8,00	8,43	8,44	8,57	8,56	8,78
Kostnader, produksjon	1,96	1,99	1,92	2,16	2,15	2,32	2,31	2,68	2,70
Verdi rastoff	5,88	5,87	5,91	5,84	6,28	6,12	6,26	5,88	6,08
Omregningsfaktor, kumelk	1,088	1,089	1,101	1,086	1,086	1,086	1,086	1,075	1,075
Omregningsfaktor, kufløte	0,067	0,067	0,069	0,068	0,068	0,068	0,068	0,066	0,066
Verdi uten kapitalnormering	5,40	5,39	5,37	5,38	5,78	5,64	5,77	5,47	5,66
Kapitalnormering (SLF)	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	-0,06	-0,02	0,01		
Justering andre tilskudd	0,07	0,06	0,08						
Verdi - kroner per liter melk	5,42	5,40	5,40	5,33	5,72	5,62	5,78		
Malpris	5,11	5,11	5,24	5,36	5,49	5,49	5,52		
Avvik fra malpris	0,31	0,29	0,16	-0,03	0,23	0,13	0,26		
Veid sats/ <i>ravarekostnad</i>				5,30	5,58	5,59	5,65	5,46	5,59
Avvik fra sats/ <i>ravarekostnad</i>				-0,03	0,14	0,03	0,13	0,01	0,07
Innsatt fløteverdi	24,63	24,63							
Produktmengde (mill. liter)	162,3	236,0	230,0	223,4	223,5	216,3	217,0	213,6	214,0
Antall liter melk bak (mill. liter)	176,6	262,0	253,0	242,7	242,7	234,9	235,6	229,7	230,0
Antall artikler	59	65	57	53	54	48	50	49	54

1) Fra og med dette halvåret tar beregningene hensyn til prisnedskrivning av skolemilk

2) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 5,66 per liter anvendt melk og øker dermed. Dette skyldes at inntektene øker kraftig mens de andre elementene i beregningen er stabile. Råvareverdi uten kapitalnormering ligger nå 7 øre over råvarekostnaden.

3.5 Ikke smakstilsatte produkter, industri – 2B

Gruppen har en solgt produktmengde på 17,3 mill. liter (18,6 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen har til sammen 33 artikler. I beregningene er det ikke tatt hensyn til at produktet softismiks får biprodukttilskudd.

Tabell 3.7 2B Ikke smakstilsatte produkter – industri. Kroner per liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002 ¹⁾	Andre halvar 2002	Første halvar 2003 ²⁾	Andre halvar 2003	Første halvar 2004	Andre halvar 2004
Brutto fakturert	2,81	2,79	2,99	3,03	3,10	2,98	3,25	3,31	3,29
- Fakturert rabatt	0,07	0,06	0,07	0,04	0,04	0,04	0,05	0,04	0,05
Netto pris	2,74	2,73	2,91	2,99	3,06	2,94	3,21	3,26	3,24
Inntekt biprodukter	1,56	1,51	1,45	1,42	1,48	1,50	1,53	1,23	1,19
Sum inntekter	4,30	4,24	4,36	4,41	4,54	4,44	4,73	4,49	4,43
Kostnader, produksjon	0,87	0,89	1,00	1,15	1,08	1,03	1,17	1,49	1,45
Verdi rastoff	3,43	3,35	3,37	3,26	3,46	3,41	3,56	3,00	2,98
Omregningsfaktor, kumelk	1,113	1,11	1,117	1,099	1,103	1,104	1,089	1,075	1,073
Omregningsfaktor, kufløte	0,093	0,09	0,087	0,085	0,089	0,090	0,091	0,073	0,071
Verdi uten kapitalnormering	3,08	3,02	3,02	2,97	3,13	3,09	3,27	2,79	2,77
Kapitalnormering (SLF)	-0,05	-0,05	-0,04	-0,05	-0,05	-0,02	0,02		
Justering andre tilskudd	0,03	0,04	0,02						
Verdi - kroner per liter melk	3,06	3,02	3,00	2,92	3,08	3,07	3,29		
Malpris	2,93	2,93	2,93	2,93	2,93	2,93	2,93		
Avvik fra malpris	0,13	0,09	0,07	-0,01	0,15	0,14	0,36		
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				2,95	3,06	2,97	3,07	2,82	2,95
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				-0,03	0,02	0,10	0,22	-0,03	0,18
Produktmengde (mill. liter)	15,6	15,0	15,9	17,1	16,0	15,7	15,1	17,9	17,3
Antall liter melk bak (mill. liter)	17,3	16,7	17,8	18,7	17,7	17,3	17,8	19,2	18,6
Antall artikler	18	21	25	26	29	32	33	34	33

1) Fra og med dette halvåret tar beregningene hensyn til RAK-tilskudd til softismiks/iskremblending

2) I første halvår 2003 er både kostnader og inntekter lavere enn de andre halvårene pga. spesielle forhold rundt fraktsatser

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 2,77 per liter anvendt melk som er 2 øre lavere enn forrige halvår. Både inntektene og kostnadene er stabile. Andelen helmelksprodukter i gruppen fortsetter å øke. Råvareverdien uten kapitalnormering ligger nå 18 øre under råvarekostnaden i prisutjevningsordningen.

3.6 Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – 3A

Dette er totalt sett en liten gruppe med en solgt produktmengde på knapt 10,1 mill. liter (10,6 mill. liter råvare) i andre halvår 2004 fordelt på 21 ulike artikler.

Tabell 3.8 3A Søte, smakstilsatte produkter – dagligvare. Kroner per liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	13,76	13,56	13,98	13,88	14,57	14,17	14,28	14,12	14,61
- Fakturert rabatt	0,05	0,07	0,08	0,10	0,08	0,08	0,08	0,10	0,09
Netto pris	13,71	13,49	13,90	13,78	14,49	14,09	14,21	14,02	14,52
Inntekt biprodukter	1,32	1,32	1,30	1,28	1,29	1,29	1,30	1,18	1,22
Sum inntekter	15,03	14,81	15,20	15,06	15,78	15,38	15,51	15,20	15,74
Kostnader, produksjon	11,59	11,37	11,04	11,44	11,57	11,13	11,36	11,10	11,20
Verdi rastoff	3,44	3,44	4,16	3,62	4,21	4,25	4,15	4,10	4,54
Omregningsfaktor, kumelk	1,115	1,119	1,095	1,076	1,072	1,074	1,070	1,042	1,049
Omregningsfaktor, kufløte	0,079	0,079	0,078	0,076	0,077	0,077	0,078	0,070	0,073
Verdi uten kapitalnormering	3,09	3,07	3,80	3,36	3,93	3,96	3,87	3,93	4,33
Kapitalnormering (SLF)	-0,09	-0,09	-0,08	-0,09	-0,10	-0,04	0,01		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	3,00	2,99	3,72	3,27	3,83	3,92	3,88		
Malpris	3,52	3,52	3,55	3,62	3,80	3,80	3,80		
Avvik fra malpris	-0,52	-0,53	0,17	-0,35	0,03	0,12	0,08		
Veid sats/ <i>ravarekostnad</i>				3,71	3,74	3,78	3,93	<i>3,69</i>	<i>3,82</i>
Avvik fra sats/ <i>ravarekostnad</i>				-0,44	0,09	0,14	-0,05	<i>0,24</i>	<i>0,50</i>
Produktmengde (mill. liter)	5,4	5,7	6,6	6,9	7,6	7,2	8,0	8,2	10,1
Antall liter melk bak (mill. liter)	6,0	6,4	7,2	7,4	8,1	7,7	8,6	8,6	10,6
Antall artikler	15	17	17	17	17	14	18	16	21

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering for melk anvendt til disse produktene er for andre halvår 2004 beregnet til kroner 4,33 per liter anvendt melk. Dette er 40 øre høyere enn i forrige halvår og 50 øre høyere enn råvarekostnaden. Inntektene i gruppen øker kraftig, mens kostnadene er stabile. Det har kommet inn en rekke nye produkter i gruppen siden forrige halvår. Lanseringen av en rekke nye typer smakssatt melk under navnet «Smak» gir seg utslag i flere produkter og økt volum i gruppa. Vi må se økningen i råvareverdien i denne sammenhengen.

3.7 Ferske oster, dagligvare – 4A

Produktmengden er på om lag 1,6 mill. kg (6,4 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen består av 30 ulike artikler.

Tabell 3.9 4A Ferske oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004 ²⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	51,76	50,26	51,04	47,18	49,15	47,87	47,41	48,83	49,32
- Fakturert rabatt	1,28	1,16	0,97	0,82	0,82	0,66	0,68	1,57	1,75
- Annen rabatt	1,01	1,02	1,04	0,87	0,57	0,61	0,84	0,33	0,28
Netto pris	49,47	48,08	49,03	45,49	47,76	46,60	45,88	46,92	47,29
Inntekt biprodukter	0,79	2,17	2,34	6,29	6,27	6,14	4,91	1,22	0,87
Sum inntekter	50,26	50,25	51,37	51,78	54,03	52,74	50,79	48,15	48,15
Kostnader, produksjon	24,53	23,48	23,77	21,73	20,24	21,03	20,59	25,34	25,52
Verdi rastoff	25,73	26,77	27,60	30,05	33,79	31,71	30,20	22,81	22,63
Omregningsfaktor, kumelk	5,832	6,23	5,942	8,30	8,396	8,014	7,328	3,980	3,867
Omregningsfaktor, kufløte	0,047	0,13	0,140	0,376	0,375	0,367	0,293	0,073	0,052
Verdi uten kapitalnormering	4,41	4,30	4,64	3,62	4,02	3,96	4,12	5,73	5,85
Kapitalnormering (SLF)	-0,06	-0,06	-0,05	-0,07	-0,07	-0,02	0,01		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	4,35	4,25	4,59	3,55	3,95	3,94	4,13		
Malpris	4,34	4,34	4,38	4,44	4,62	4,62	4,62		
Avvik fra malpris	0,01	-0,09	0,21	-0,89	-0,67	-0,68	-0,49		
Veid sats/råvarekostnad				4,66	4,97	4,79	4,63	5,01	5,14
Avvik fra sats/råvarekostnad				-1,11	-1,02	-0,85	-0,50	0,72	0,71
Produktmengde (mill. kg)	1,1	1,2	1,2	2,2	2,2	2,5	2,5	1,7	1,6
Antall liter melk bak (mill. liter)	6,4	7,5	7,0	18,0	18,8	19,8	18,2	6,8	6,4
Antall artikler	28	30	25	31	32	34	37	30	30

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

2) Fra og med dette halvåret er Mozzarella flyttet ut av denne gruppen

Resultatet viser at råvareverdien uten kapitalnormering øker med 12 øre til kroner 5,85. Resultatet ligger 71 øre over råvarekostnaden. Av omregningsfaktoren kan vi se at kremostenes andel av gruppen har økt siden forrige halvår. Råvareverdien i denne gruppen vil svinge kraftig i forhold til produktsammensetningen. Gruppen består av fete oster og magre oster som har ulik råvareverdi fordi fløte til standard fløteverdi er et viktig råstoff i de fete ostene.

3.8 Ferske oster, industri – 4B

Gruppen er totalt sett liten og har en solgt produktmengde på omlag 6 000 kg (35 200 liter råvare) i andre halvår 2004. Det er 4 produkter i gruppen.

Tabell 3.10 4B Ferske oster – industri. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2001	Første halvår 2002¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004²⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	39,48	39,93	41,61	41,67	41,31	72,26	73,56
- Fakturert rabatt	4,38	4,29	4,52	4,81	4,88	0,37	0,48
- Annen rabatt				1,46	3,22	5,99	7,61
Netto pris	35,10	35,64	37,09	35,40	33,21	65,90	65,46
Inntekt biprodukter	14,55	13,66	13,41	14,02	13,77	0,66	0,08
Sum inntekter	49,65	49,30	50,50	49,42	46,98	66,56	65,55
Kostnader, produksjon	16,14	15,79	15,33	11,53	10,99	32,92	32,60
Verdi rastoff	33,51	33,51	35,17	37,89	35,99	33,64	32,95
Omregningsfaktor, kumelk	13,001	12,502	12,429	12,685	12,605	6,019	5,825
Omregningsfaktor, kufløte	0,870	0,817	0,802	0,838	0,823	0,040	0,005
Verdi uten kapitalnormering	2,58	2,68	2,83	2,99	2,86	5,59	5,66
Kapitalnormering (SLF)	-0,03	-0,04	-0,04	-0,01	0,01		
Verdi - kroner per liter melk	2,55	2,64	2,79	2,98	2,86		
Malpris	2,87	2,87	2,85	2,85	2,85		
Avvik fra malpris	-0,32	-0,23	-0,06	0,13	0,01		
Veid sats/ <i>råvarekostnad</i>		2,59	2,79	2,80	2,78	<i>2,94</i>	<i>3,07</i>
Avvik fra sats/ <i>råvarekostnad</i>		0,05	-	0,18	0,08	<i>2,65</i>	<i>2,58</i>
Produktmengde (mill. kg)	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,01	0,01
Antall liter melk bak (mill. liter)	6,9	7,6	6,5	7,6	6,3	0,04	0,04
Antall artikler	9	13	13	14	10	4	4

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

2) Fra og med dette halvåret er Mozzarella flyttet ut av denne gruppen

Resultatet viser at råvareverdien uten kapitalnormering øker til kroner 5,66 per liter anvendt melk. Grunnlaget for å uttale seg om gjennomsnittlig råvareverdi i gruppen er svakt på grunn av et særdeles lite volum og få produkter i gruppen.

3.9 Modna oster, dagligvare – 5A

Produktmengde i denne gruppen er på om lag 18,8 mill. kg (205,6 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. I beregningene inngår nå 147 ulike artikler.

Tabell 3.11 5A Modna oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	52,91	52,91	53,97	54,22	58,51	58,35	59,53	59,32	60,28
- Fakturert rabatt	1,15	1,08	0,80	0,82	0,81	0,72	0,85	2,07	2,39
- Annen rabatt	0,80	0,94	1,42	1,37	1,77	1,58	1,23	1,17	1,10
Netto pris	50,96	50,89	51,75	52,03	55,93	56,04	57,45	56,08	56,79
Inntekt biprodukter	6,47	6,51	6,15	5,95	5,78	5,63	5,74	6,36	6,16
Sum inntekter	57,43	57,40	57,90	57,98	61,71	61,67	63,19	62,44	62,94
Kostnader, produksjon	19,34	18,63	19,20	20,17	20,23	20,65	21,23	22,89	23,30
Verdi rastoff	38,09	38,77	38,70	37,81	41,48	41,02	41,96	39,55	39,65
Omregningsfaktor, kumelk	10,99	11,01	10,900	10,69	10,692	10,539	10,593	10,944	10,915
Omregningsfaktor, kufløte	0,387	0,389	0,368	0,356	0,346	0,336	0,343	0,380	0,368
Verdi uten kapitalnormering	3,47	3,52	3,55	3,54	3,88	3,89	3,96	3,61	3,63
Kapitalnormering (SLF)	-0,11	-0,13	-0,12	-0,11	-0,12	-0,06	-0,01		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	3,36	3,40	3,43	3,43	3,76	3,83	3,96		
Malpris	3,50	3,50	3,54	3,61	3,74	3,74	3,74		
Avvik fra malpris	-0,14	-0,10	-0,11	-0,18	0,02	0,09	0,22		
Veid sats/råvarekostnad				3,52	3,72	3,73	3,71	3,60	3,73
Avvik fra sats/råvarekostnad				-0,09	0,04	0,10	0,25	0,01	-0,10
Produktmengde (mill. kg)	17,4	16,5	16,1	16,4	16,6	16,0	17,7	18,5	18,8
Antall liter melk bak (mill. liter)	190,0	182,0	175,8	175,7	177,8	168,9	187,8	202,5	205,6
Antall artikler	133	142	130	115	118	123	153	154	147

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering for andre halvår 2004 er beregnet til kroner 3,63 per liter anvendt melk. Råvareverdien øker dermed litt fra forrige halvår, men den ligger nå 10 øre under råvarekostnaden. Prisøkningen isolert gir grunnlag for økt råvareverdi, men den spises i stor grad opp av økte kostnader som en følge av endring av produkt-sammensetningen i gruppen.

Inntekter fra mysefløte er ikke tatt med i denne beregningen. En slik biproduktinntekt ville utgjort om lag 8 øre på den totale råvareverdien.

3.10 Modna oster, industri – 5B

Gruppen har en solgt produktmengde på om lag 3,8 mill. kg (42,2 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen består av 94 ulike artikler.

Tabell 3.12 5B Modna oster – industri. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003 ²⁾	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	45,13	44,97	44,85	44,62	48,36	45,26	48,01	46,41	47,88
- Fakturert rabatt	4,83	4,92	5,28	5,50	5,24	4,75	4,74	5,86	5,25
- Annen rabatt	0,77	0,89	0,55	0,37	0,90	1,27	1,69	1,55	2,69
Netto pris	39,53	39,16	39,02	38,75	42,22	39,24	41,58	38,99	39,94
Inntekt biprodukter	6,94	7,36	6,59	6,97	6,58	6,41	6,23	6,93	7,04
Sum inntekter	46,47	46,52	45,61	45,72	48,80	45,65	47,81	45,92	46,98
Kostnader, produksjon	15,54	16,12	16,45	15,56	15,26	14,52	15,38	14,48	14,07
Verdi rastoff	30,93	30,40	29,16	30,16	33,54	31,13	32,43	31,44	32,91
Omregningsfaktor, kumelk	11,358	11,45	11,058	11,307	11,191	11,032	11,128	11,042	11,057
Omregningsfaktor, kufløte	0,415	0,44	0,394	0,418	0,386	0,383	0,372	0,414	0,421
Verdi uten kapitalnormering	2,72	2,66	2,64	2,67	3,00	2,82	2,91	2,85	2,98
Kapitalnormering (SLF)	-0,10	-0,11	-0,10	-0,09	-0,10	0,05	0,00		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	2,62	2,56	2,54	2,58	2,90	2,77	2,91		
Malpris	2,87	2,87	2,87	2,87	2,85	2,85	2,85		
Avvik fra malpris	-0,25	-0,31	-0,33	-0,29	0,05	-0,08	0,06		
Veid sats/ <i>råvarekostnad</i>				2,55	2,70	2,84	2,80	2,71	2,84
Avvik fra sats/ <i>råvarekostnad</i>				0,03	0,25	-0,07	0,11	0,14	0,13
Produktmengde (mill. kg)	2,7	3,2	3,1	3,9	2,9	3,2	2,9	4,1	3,8
Antall liter melk bak (mill. liter)	30,6	37,0	34,7	44,6	32,4	35,7	31,9	45,0	42,2
Antall artikler	63	77	72	79	80	65	76	85	94

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

2) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene ost av E-kvalitet

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 2,98 per liter anvendt melk og går dermed opp 13 øre fra forrige halvår. Råvareverdien ligger nå 13 øre over råvarekostnaden. Inntektene øker mens kostnadene går ned.

Inntekter fra mysefløte er ikke tatt med i denne beregningen. En slik biproduktinntekt ville utgjort om lag 8 øre på den totale råvareverdien.

3.11 Modna oster, merkevareeksport – 5C

Omsatt produktmengde i andre halvår 2004 var på 6,3 mill. kg (71,4 mill. liter råvare). Gruppen utgjøres av til sammen 84 ulike artikler.

Tabell 3.13 5C Modna oster – merkevareeksport. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004	Andre halvar 2004
Brutto fakturert	40,73	38,18	39,04	39,59	40,16	34,43	35,37	36,59	36,78
- Fakturert rabatt	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto pris	40,72	38,18	39,04	39,59	40,16	34,43	35,37	36,59	36,78
Inntekt biprodukter	8,98	9,10	8,42	9,56	8,77	8,48	8,38	8,55	7,91
Sum inntekter	49,70	47,28	47,46	49,15	48,93	42,91	43,75	45,14	44,69
Kostnader, produksjon	16,16	16,07	16,62	18,39	18,23	19,26	18,80	19,28	19,71
Verdi rastoff	33,54	31,21	30,84	30,76	30,70	23,65	24,95	25,86	24,98
Omregningsfaktor, kumelk	12,04	12,04	11,873	12,154	11,958	11,662	11,631	11,451	11,331
Omregningsfaktor, kufløte	0,537	0,544	0,504	0,571	0,525	0,507	0,501	0,511	0,473
Verdi uten kapitalnormering	2,79	2,59	2,60	2,53	2,57	2,03	2,14	2,26	2,20
Kapitalnormering (SLF)	-0,10	-0,11	-0,10	-0,10	-0,10	-0,05	0,00		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	2,69	2,49	2,50	2,43	2,47	1,98	2,14		
Malpris	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55		
Avvik fra malpris	0,14	-0,06	-0,05	-0,12	-0,08	-0,57	-0,41		
Veid sats/råvarekostnad				2,52				2,44	2,57
Avvik fra sats/råvarekostnad				-0,09				-0,18	-0,37
Produktmengde (mill. kg)	5,0	6,0	4,9	5,2	5,3	5,2	6,2	6,0	6,3
Antall liter melk bak (mill. liter)	60,7	72,0	58,5	62,8	63,6	60,2	71,9	69,2	71,4
Antall artikler	70	72	64	65	76	73	76	93	84

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 2,20 per liter anvendt melk, noe som er 37 øre lavere enn råvarekostnaden og 6 øre lavere enn forrige halvår. Inntektene går noe ned, noe en også kunne forvente i forhold til utviklingen i valutakursene, og kostnadene øker noe.

Inntekter fra mysefløte er ikke tatt med i denne beregningen. En slik biproduktinntekt ville utgjort om lag 8 øre på den totale råvareverdien.

3.12 Tørrmelk, industri – 6B

Gruppen har en solgt produktmengde på vel 6,5 mill. kg (om lag 30,9 mill. liter råvare) i andre halvår 2004 og består av 28 ulike artikler.

Tabell 3.14 6B Tørrmelk – industri. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ¹⁾	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004 ²⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	24,53	21,83	22,47	23,75	24,02	24,91	24,18	17,69	17,51
- Fakturert rabatt	0,43	0,52	0,47	0,45	0,52	0,51	0,47	1,09	1,04
- Annen rabatt									0,01
Netto pris	24,10	21,31	22,00	23,30	23,50	24,40	23,71	16,60	16,46
Inntekt biprodukter ³⁾	20,96	14,70	16,54	20,10	16,32	17,73	15,86	5,03	4,85
Sum inntekter	45,06	36,01	38,54	43,40	39,82	42,14	39,56	21,63	21,31
Kostnader, produksjon	8,97	8,10	9,04	12,94	10,48	11,82	11,36	6,47	6,42
Verdi rastoff	36,09	27,91	29,50	30,46	29,34	30,32	28,20	15,16	14,89
Omregningsfaktor, kumelk	12,87	9,35	10,277	12,111	10,080	10,408	9,567	4,875	4,765
Omregningsfaktor, kufløte	1,16	0,77	0,906	1,110	0,878	0,975	0,857	0,084	0,070
Verdi uten kapitalnormering	2,80	2,99	2,87	2,52	2,91	2,91	2,95	3,11	3,13
Kapitalnormering (SLF)	-0,05	-0,05	-0,04	-0,05	-0,05	-0,02	0,01		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	2,75	2,95	2,83	2,47	2,86	2,89	2,95		
Malpris	2,98	2,98	2,98	2,98	2,98	2,98	2,98		
Avvik fra malpris	- 0,18	-0,03	-0,15	-0,51	-0,12	-0,09	-0,03		
Veid sats <i>råvarekostnad</i>				2,83	2,85	2,61	2,75	2,73	2,93
Avvik fra sats <i>råvarekostnad</i>				-0,36	0,01	0,28	0,20	0,38	0,19
Innsatt fløteverdi	7,94	7,94	8,00	7,41	6,72	6,81	7,02	7,94	7,935
Produktmengde (mill. kg)	1,7	2,5	2,1	2,6	1,9	2,2	2,1	7,3	6,5
Antall liter melk bak (mill. liter)	22,2	24,0	21,5	31,6	19,0	22,2	20,2	35,8	30,9
Antall artikler	16	20	24	26	30	28	28	29	28

1) Fra og med dette halvåret er løpekaseinprodukter med i beregningene, og beregningene tar hensyn til RAK-tilskudd til CME

2) Fra og med dette halvåret er fløteblanding flyttet til denne gruppen og prisnedskrivningstilskudd til kasein er med i beregningene

3) Nettoberegning for henholdsvis overskudd av fløte og tilført fløte

Råvareverdien uten kapitalavkastning er stabil og øker med 2 øre til kroner 3,13 for andre halvår 2004. Endring i inntekt, kostnader og omregningsfaktorer tyder på at vektingen av de ulike produktene er annerledes i forhold til forrige halvår, men det har ikke gitt seg noe utslag på den totale råvareverdien. Råvareverdien ligger nå 19 øre over råvarekostnaden, mot 38 øre over i forrige halvår.

3.13 Geitemelksprodukter, dagligvare – 7A

Gruppen har en solgt produktmengde på 515 300 kg/liter produkt (3,6 mill. liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen omfatter 19 ulike artikler.

Tabell 3.15 7A Geitemelksprodukter – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	55,03	53,86	53,04	54,66	55,88	56,71	59,11	58,35	59,81
- Fakturert rabatt	0,75	0,62	0,65	0,66	0,61	0,51	0,62	1,25	1,59
- Annen rabatt	0,50	0,38	0,66	0,83	0,63	0,63	0,76	0,53	0,62
Netto pris	53,78	52,86	51,73	53,17	54,64	55,34	57,73	56,57	57,60
Kostnader, produksjon	19,91	20,57	19,75	21,49	20,78	25,94	25,74	27,08	26,37
Kostnader, kufløte	1,59	2,01	1,55	2,08	1,81	2,00	1,65	1,97	1,64
Kostnader, kumelk	0,31	0,39	0,37	0,40	0,48	0,59	0,59	0,51	0,46
Sum kostnader	21,81	22,97	21,67	23,97	23,07	28,54	27,98	29,56	28,47
Verdi rastoff	31,97	29,89	30,06	29,20	31,57	27,00	29,75	27,02	29,14
Omregningsfaktor, geitmelk	7,39	6,93	7,18	6,815	7,122	6,662	7,33	6,722	7,006
Verdi uten kapitalnormering	4,33	4,31	4,19	4,28	4,43	4,05	4,06	4,02	4,16
Kapitalnormering (SLF)	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,08	-0,04	0,00		
Justering forskningsavgift		0,01							
Verdi - kroner per liter melk	4,26	4,25	4,12	4,21	4,35	4,01	4,06		
Malpris	4,00	4,00	4,02	4,07	4,25	4,25	4,28		
Avvik fra malpris	0,26	0,25	0,10	0,14	0,10	-0,24	-0,22		
Veid sats/ <i>ravarekostnad</i>				4,08	4,42	4,41	4,32	4,17	4,30
Avvik fra sats/ <i>ravarekostnad</i>				0,13	-0,07	-0,40	-0,26	-0,15	-0,15
Innsatt melkeverdi	3,47	3,52	3,55	3,54	3,82	3,83	3,96	3,61	3,63
Produktmengde (mill. kg/liter)	0,5	0,4	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4	0,5
Antall liter melk bak (mill. liter)	4,0	3,1	4,1	3,1	4,0	2,9	3,6	2,9	3,6
Antall artikler	12	14	14	16	15	16	18	17	19

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 4,16 per liter anvendt råvare i første halvår. Dette er 14 øre høyere enn forrige halvår. Inntektene øker, mens kostnadene har gått ned. Som påpekt i tidligere etterkontroller, er det en skjev sesongmessig fordeling av geitostproduksjonen hvor andelen av denne produksjonen er lavere i første halvår i forhold til andre halvår.

3.14 Geitemelksprodukter, industri – 7B

Gruppen har en solgt produktmengde på 7 000 kg produkt (58 700 liter råvare) i andre halvår 2004. Gruppen består av 2 produkter.

Tabell 3.16 7B Geitemelksprodukter – industri. Kroner per kg/liter

	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002¹⁾	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004	Andre halvar 2004
Verdi uten kapitalnormering	1,84	2,16	1,23	3,20	3,08	3,60	3,11	2,39
Kapitalnormering (SLF)	-0,08	-0,07	-0,08	-0,08	-0,01	0,01		
Justering forskningsavgift	0,01							
Verdi - kroner per liter melk	1,77	2,09	1,15	3,12	3,07	3,61		
Malpris	2,87	2,87	2,87	2,85	2,85	2,85		
Avvik fra malpris	-1,10	-0,78	-1,72	0,27	0,22	0,76		
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>					2,89	3,03	2,74	2,87
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>					0,18	0,58	0,37	-0,48
Innsatt melkeverdi	2,66	2,64						
Produktmengde (mill. kg/liter)		0,1	0,2	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01
Antall liter melk bak (mill. liter)		0,8	1,3	0,11	0,08	0,06	0,15	0,06
Antall artikler				2	4	2	3	2

1) Fra og med dette halvåret inneholder gruppen kun produkter som er solgt innenlands i dagligvare og industrimarkedet. Produktet Frozen Curd er derfor tatt ut av beregningene fra og med dette halvåret

Råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 2,39 per liter anvendt geitmelk. Råvareverdien går dermed nok en gang kraftig ned, men grunnlaget for å uttale seg om gjennomsnittlig råvareverdi i gruppen er svakt på grunn av et særdeles lite volum i gruppen.

3.15 Geitemelksprodukter, merkevareeksport – 7C

I andre halvår 2004 har gruppen en solgt produktmengde på 67 500 kg (om lag 264 000 liter råvare). Gruppen består av 9 produkter.

Tabell 3.17 7C Geitemelksprodukter – merkevareeksport. Kroner per kg/liter

	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004	Andre halvar 2004
Verdi uten kapitalnormering	3,32	3,51	1,33	4,57	1,23	3,12	6,82	5,95
Kapitalnormering (SLF)	-0,08	-0,07	-0,08	-0,08	-0,05	0,00		
Justering forskningsavgift	0,01							
Verdi - kroner per liter melk	3,25	3,44	1,25	4,49	1,18	3,11		
Malpris	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55		
Avvik fra malpris	0,70	0,89	-1,30	1,94	-1,37	0,56		
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>					3,72	2,56	2,44	2,57
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>					-2,54	0,55	4,37	3,38
Produktmengde (mill. kg)		0,08	0,11	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07
Antall liter melk bak (mill. liter)		0,31	0,40	0,27	0,29	0,25	0,27	0,26
Antall artikler				11	10	10	8	9

Råvareverdien uten kapitalnormering ligger fortsatt høyt over råvarekostnaden selv om den gått noe ned fra forrige halvår. Av underlagsmaterialet ser vi at dette skyldes en inntektsnedgang som henger sammen med utviklingen i valutakursene. Kostnadene er fortsatt markant lavere enn tidligere.

3.16 Kremfløteprodukter, dagligvaremarkedet – B1

Gruppen har en solgt produktmengde i andre halvår 2004 på 21,9 mill. liter (15,2 mill. liter 38 % råvare). Gruppen består av til sammen 50 artikler.

Tabell 3.18 B1 Kremfløteprodukter– dagligvaremarkedet. Kroner per liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004 ¹⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	31,17	31,48	31,40	31,41	32,46	32,59	33,23	32,25	33,32
- Fakturert rabatt	0,16	0,15	0,20	0,23	0,24	0,26	0,22	0,36	0,35
Netto pris	31,01	31,33	31,20	31,18	32,22	32,33	33,01	31,88	32,96
Kostnader, produksjon	6,37	6,3	7,14	7,98	8,02	8,40	8,28	10,60	10,27
Kostnader, kumelk	0,97	1,02	1,28	1,31	1,36	1,32	1,33	1,75	1,69
Sum kostnader	7,34	7,55	8,42	9,29	9,38	9,72	9,61	12,36	11,96
Verdi rastoff	23,67	23,78	22,78	21,89	22,84	22,62	23,39	19,53	21,00
Omregningsfaktor, kumelk	0,180	0,189	0,239	0,245	0,238	0,237	0,231	0,320	0,299
Omregningsfaktor, fløte	0,86	0,847	0,802	0,790	0,796	0,797	0,803	0,669	0,696
Verdi uten kapitalnormering	27,52	28,08	28,40	27,72	28,69	28,36	29,13	29,18	30,18
Kapitalnormering (SLF)	0,13	0,13	0,11	0,14	0,14	0,06	0,03		
Verdi - kroner per liter fløte	27,39	27,95	28,29	27,58	28,55	28,30	29,16		
Malpris	25,51	25,51	27,27	28,16	28,66	28,66	28,66		
Avvik fra malpris	1,88	2,44	1,02	-0,58	-0,11	-0,36	0,50		
Veid sats/ <i>ravarekostnad</i>				27,90	28,68	28,28	28,99	28,66	28,67
Avvik fra sats/ <i>ravarekostnad</i>				-0,32	-0,13	0,02	0,17	0,52	1,51
Innsatt melkeverdi	5,40	5,39	5,37	5,36	5,72	5,57	5,77	5,47	5,66
Produktmengde (mill. liter)	16,6	15,1	18,2	16,5	18,5	16,8	18,7	20,8	21,9
Antall liter fløte bak (mill. liter)	14,2	13,0	14,6	13,0	14,7	13,4	15,0	13,9	15,2
Antall artikler	26	25	31	36	34	33	35	56	50

1) Fra og med dette halvåret er også fete yoghurter som tidligere ble beregnet i gruppe 1A beregnet her

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 30,18 per liter anvendt råvare og dette er 1 krone høyere enn forrige halvår. Resultatet er nå kroner 1,51 høyere enn råvarekostnaden. Inntektene øker og kostnadene er lavere i forhold til forrige halvår. Endringene i omregningsfaktorene og kostnadsnivået skyldes en endring i produktsammensetningen hvor produktene som tilsettes melk har fått en lavere andel i gruppen.

3.17 Smørprodukter, dagligvaremarkedet – B2

Gruppen har en solgt produktmengde i andre halvår 2004 på 6,0 mill. kg (11,5 mill. liter 38 % råvare). Beregningene omfatter til sammen 18 ulike artikler.

Ved en inkurie ble det uteglemt å redusere kostnadene på produktet Bremykt for første halvår 2004 med et beløp som Tine fakturerer Fjordland for. Dette er nå rettet opp og vi presenterer en ny beregning også for første halvår 2004.

Tabell 3.19 B2 Smørprodukter – dagligvaremarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halv- ar 2002	Første halv- ar 2003	Andre halv- ar 2003	Første halv- ar 2004 ¹⁾	Andre halv- ar 2004
Brutto fakturert	28,86	29,93	30,70	30,91	31,30
- Fakturert rabatt	0,31	0,27	0,59	0,69	0,83
- Annen rabatt	0,34	0,12	0,32	0,55	0,30
Netto pris	28,21	29,54	29,78	29,67	30,17
Kostnader, produksjon	11,10	12,26	12,22	11,99	11,89
Kostnader, kumelk				0,01	0,01
Kostnader, totalt				12,00	11,90
Verdi rastoff	17,11	17,28	17,56	17,68	18,27
Omregningsfaktor, fløte	1,954	1,906	1,936	1,896	1,918
Verdi uten kapitalnormering	8,76	9,07	9,07	9,33	9,52
Kapitalnormering (SLF)	-0,18	-0,08	-0,01		
Verdi - kroner per liter fløte	8,58	8,99	9,06		
Malpris	9,42	9,42	9,42		
Avvik fra malpris	-0,84	-0,43	-0,36		
Veid sats/råvarekostnad	9,76	9,15	9,19	9,42	9,42
Avvik fra sats/råvarekostnad	-1,18	-0,16	-0,13	-0,09	0,10
Innsatt melkeverdi				2,79	2,77
Produktmengde (mill. kg)	5,9	4,8	5,9	5,2	6,0
Antall liter fløte bak (mill. liter)	11,6	9,1	11,4	9,8	11,5
Antall artikler	16	16	16	18	18

1) Ny beregning i forhold til NILF Notat Nr. 2004-27.

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering er beregnet til kroner 9,52 per liter anvendt råvare. Dette resultatet er 19 øre høyere enn forrige halvår og 10 øre over råvarekostnaden. Inntektene øker og kostnaden går noe ned.

Under gjengir vi beregningene fra perioden før andre halvår 2002 hvor en beregnet råvareverdier for fløte til smørprodukter i alle markeder.

Tabell 3.20 Fløte til smørprodukter – alle markeder. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000 ¹⁾	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002 ²⁾
Brutto fakturert	18,90	17,50	19,65	17,62
- Fakturert rabatt	0,82	0,78	0,82	0,77
- Annen rabatt	0,27	0,09	0,10	0,20
Netto pris	17,81	16,63	18,73	16,65
Kostnader, produksjon	5,42	6,00	6,97	6,30
Kostnader, kumelk	2,15	2,55	2,17	2,85
Sum kostnader	7,57	8,55	9,14	9,15
Verdi rastoff	10,24	8,08	9,59	7,50
Omregningsfaktor, fløte	1,38	1,23	1,365	1,15
Verdi uten kapitalnormering	7,42	6,57	7,03	6,52
Kapitalnormering (SLF)	-0,16	-0,17	-0,16	-0,17
Justering andre tilskudd	0,31	0,20	0,19	
Verdi - kroner per liter fløte	7,57	6,60	7,06	6,35
Malpris	7,94	7,94	7,94	7,94
Avvik fra malpris	-0,37	-1,34	-0,88	-1,59
Veid sats				7,93
Avvik fra satsen				-1,58
Innsatt melkeverdi	3,08	3,02	3,02	2,97

1) Andre halvår 2000 er beregnet etter metode 1 som er beskrevet i NILFs notat av 18.02.03. De andre halvårene er beregnet etter metode 2. I tillegg er inntektssiden justert opp for RAK-tilskudd for produktet Cookie Base for andre halvår 2000

2) I dette halvåret tar beregningene hensyn til prisnedskrivning av smørølje på tank og rabatt på eksport av iskremprodukter

3.18 Smørprodukter, industrimarkedet – B3

Gruppen har en solgt produktmengde i andre halvår 2004 på om lag 682 000 kg/liter (1,7 mill. liter 38 % råvare). Beregningene omfatter til sammen 14 ulike artikler.

Tabell 3.21 B3 Smørprodukter – industrimarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004 ¹⁾	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	13,03	12,82	13,55	32,16	38,25
- Fakturert rabatt	1,13	1,03	1,11	5,94	11,29
- Annen rabatt	0,21	0,24	0,18	0,24	0,31
Netto pris	11,69	11,54	12,26	25,98	26,65
Kostnader, produksjon	2,77	2,86	2,95	8,65	8,47
Kostnader, kumelk	4,81	4,77	4,86	0,00	0,00
Sum kostnader	7,58	7,63	7,81	8,66	8,47
Verdi rastoff	4,11	3,91	4,45	17,32	18,18
Omregningsfaktor, fløte	0,606	0,568	0,634	2,546	2,518
Verdi uten kapitalnormering	6,79	6,88	7,02	6,80	7,22
Kapitalnormering (SLF)	-0,18	-0,08	-0,01		
Verdi - kroner per liter fløte	6,61	6,80	7,01		
Malpris	7,94	7,94	7,94		
Avvik fra malpris	-1,33	-1,14	-0,93		
Veid sats/ <i>råvarekostnad</i>	7,97	8,13	7,33	7,94	7,94
Avvik fra sats/ <i>råvarekostnad</i>	-1,36	-1,33	-0,32	-1,14	-0,72
Innsatt melkeverdi	3,09	3,05	3,27	2,79	2,77
Produktmengde (mill. kg)	5,8	8,0	5,3	0,6	0,6
Antall liter fløte bak (mill. liter)	3,5	4,5	3,4	1,5	1,7
Antall artikler	18	17	15	14	14

1) Fra og med dette halvåret er fløteblanding til iskrem flyttet til gruppe 6B

Råvareverdien uten kapitalnormering øker med 42 øre til kroner 7,22 per liter anvendt råvare. Råvareverdien ligger fortsatt betydelig under råvarekostnaden, denne gangen 72 øre. Vi merker oss en kraftig økning i brutto fakturert som kombineres med en nesten like stor økning i fakturert rabatt. Det er de totalt sett økte inntektene som gjør at råvareverdien øker så kraftig. Etter flyttingen av fløteblandingen, er dette nå en gruppe som er liten i volum.

3.19 Mysostprodukter, dagligvaremarkedet – B4

Gruppen for mysost solgt i dagligvaremarkedet har en solgt produktmengde på 4,8 mill. kg (31,3 mill. liter myse) i andre halvår 2004. Beregningene omfatter 37 ulike artikler.

Tabell 3.22 B4 Mysostprodukter – dagligvaremarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2000	Første halvår 2001	Andre halvår 2001	Første halvår 2002	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004	Andre halvår 2004
Brutto fakturert	47,44	47,33	47,45	47,56	49,12	48,94	50,03	51,22	51,84
- Fakturert rabatt	1,01	1,03	0,80	0,77	0,86	0,62	0,88	1,88	2,02
- Annen rabatt	1,15	0,99	1,19	1,26	0,91	0,95	0,37	0,43	0,31
Netto pris	45,28	45,31	45,48	45,53	47,35	47,37	48,78	48,91	49,51
Kostnader, produksjon	16,96	16,90	17,03	15,59	15,76	16,25	16,89	17,46	17,58
Kostnader, kufølge	8,41	8,20	8,04	7,92	7,96	7,94	8,03	9,27	9,41
Kostnader, kumelk	3,15	3,20	3,45	3,53	3,79	3,67	3,77	3,39	3,41
Kostnader, geitemelk	3,26	3,15	3,08	3,02	3,10	2,80	2,84	2,80	2,92
Sum kostnader	31,78	31,45	31,60	30,06	30,61	30,67	31,53	32,92	33,33
Verdi rastoff	13,50	13,86	13,88	15,47	16,74	16,71	17,25	15,99	16,18
Omregningsfaktor, myse	6,28	6,30	6,46	6,543	6,531	6,599	6,581	6,582	6,557
Verdi uten kapitalnormering	2,15	2,20	2,15	2,36	2,56	2,53	2,62	2,43	2,47
Kapitalnormering (SLF)					-0,07	-0,07	0,00		
Verdi - kroner per liter myse					2,49	2,46	2,62		
Malpris	2,88	2,88	2,48	2,31	2,31	2,31	2,31		
Avvik fra malpris	-0,73	-0,68	-0,33	0,05	0,18	0,15	0,31		
Veid sats/ <i>råvarekostnad</i>					2,41	2,33	2,50	2,31	2,31
Avvik fra sats/ <i>råvarekostnad</i>					0,08	0,13	0,12	0,12	0,16
Innsatt melkeverdi	3,47	3,52	3,55	3,54	3,82	3,83	3,96	3,61	3,63
Innsatt geitemelkverdi	4,33	4,31	4,19	4,28	4,38	4,00	4,06	4,02	4,16
Produktmengde (mill. kg)	4,8	4,6	4,9	4,6	4,7	4,7	4,7	4,5	4,8
Ant. liter myse bak (mill. liter)	30,0	29,0	31,4	30,0	30,4	30,8	30,7	29,9	31,3
Antall artikler	61	42	39	39	41	36	39	37	37

Gjennomsnittlig råvareverdi uten kapitalnormering ved salg til dagligvare i andre halvår 2004 er beregnet til kroner 2,47 per liter anvendt myse. Dette er en økning på 4 øre i forhold til forrige halvår. Nivået er nå 16 øre høyere enn råvarekostnaden. Inntektene har økt, og kostnadene har økt noe. Totalt sett gir dette en liten økning i råvareverdien.

For sammenligningens skyld tar vi med resultatene fra de tidligere beregningene av myse til mysost for alle markeder. Disse beregningene ligger til grunn for etterregningene som er foretatt.

Tabell 3.23 Myse til mysost – alle markeder. Kroner per kg/liter

	Andre halv- ar 2000	Første halv- ar 2001	Andre halv- ar 2001	Første halv- ar 2002
Brutto fakturert	42,56	41,14	42,83	42,53
- Fakturert rabatt	0,84	0,79	0,65	0,61
- Annen rabatt	0,93	0,76	0,97	1,00
Netto pris	40,79	39,59	41,21	40,93
Kostnader, produksjon	15,81	15,46	15,90	14,52
Kostnader, kufløte	9,64	9,87	9,25	9,30
Kostnader, kumelk	2,60	2,51	2,85	2,84
Kostnader, geitemelk	2,75	2,65	2,68	2,46
Sum kostnader	30,80	30,49	30,68	29,12
Verdi rastoff	9,99	9,10	10,53	11,81
Omregningsfaktor, myse	6,30	6,37	6,51	6,575
Verdi uten kapitalnormering	1,59	1,43	1,62	1,80
Kapitalnormering (SLF)	-0,06	-0,06	-0,06	-0,06
Verdi - kroner per liter myse	1,53	1,37	1,56	1,74
Malpris	2,88	2,88	2,48	2,31
Avvik	-1,35	-1,51	-0,92	-0,57
Innsatt melkeverdi i ind.	2,72	2,66	2,64	2,66
Innsatt geitemelkverdi i ind.	2,72	1,84	2,16	1,23
Innsatt melkeverdi i eksp.	2,79	2,59	2,60	2,53
Innsatt geitemelkverdi i eksp.	2,79	4,08	4,23	1,33

3.20 Mysostprodukter, industrimarkedet – B5

Produktmengden er på 56 500 kg (465 800 liter myse) i andre halvår 2004. Beregningene omfatter 6 ulike artikler.

Tabell 3.24 B5 Mysostprodukter – industrimarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004	Andre halvar 2004
Brutto fakturert	35,51	38,90	39,75	38,03	36,73
- Fakturert rabatt	0,09	0,02	0,03	0,12	0,09
Netto pris	35,42	38,88	39,72	37,91	36,64
Kostnader, produksjon	11,70	15,57	15,57	9,86	10,10
Kostnader, kufløte	3,51	9,73	9,81	2,95	3,55
Kostnader, kumelk	0,49	1,48	1,54	0,33	0,56
Kostnader, geitemelk	1,16	3,72	4,47	0,19	0,21
Sum kostnader	16,86	30,50	31,39	13,33	14,42
Verdi rastoff	18,56	8,39	8,33	24,58	22,22
Omregningsfaktor, myse	7,976	6,218	6,187	8,442	8,251
Verdi uten kapitalnormering	2,33	1,35	1,35	2,91	2,69
Kapitalnormering (SLF)	-0,07	-0,07	-0,02		
Verdi - kroner per liter myse	2,26	1,28	1,33		
Malpris	1,52	1,52	1,52		
Avvik fra malpris	0,74	-0,24	-0,19		
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>		1,54		1,52	1,52
<i>Avvik/ravarekostnad</i>		-0,26		1,39	1,17
Innsatt melkeverdi	2,93	2,83	2,91	2,85	2,98
Innsatt geitemelkverdi	3,15	3,03	3,60	3,11	2,39
Produktmengde (mill. kg)	0,06	0,01	0,01	0,07	0,06
Antall liter myse bak (mill. liter)	0,50	0,07	0,07	0,60	0,47
Antall artikler	6	5	5	6	6

Råvareverdien i denne gruppen går ned til kroner 2,69 per liter og ligger dermed kroner 1,17 over råvarekostnaden. Fortsatt selges det en stor del karamellprim til industriformål, og dette produktet har påvirket beregningene i stor grad i de siste to etterkontrollene. Dette er en gruppe som i volum og antall produkter i lang tid har vært liten. Den blir derfor lettere påvirket av endringer i produks sammensetningen.

3.21 Kjernemelk, alle markeder – B6

Det er ikke gjort beregninger for kjernemelk som råvare.

Litteratur

- Bergset, Nils Øyvind (2004). *Prisutjevning melk – kontroll for andre halvår 2003*. NILF Notat No. 2004-11. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind og Håvard Mjelde (2002a). *Prisutjevning melk – kontroll for 2. halvår 2001*. NILF Notat No. 2002-15. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind og Håvard Mjelde (2002b). *Prisutjevning melk – kontroll for 1. halvår 2002*. NILF Notat No. 2002-34. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind og Håvard Mjelde (2003). *Prisutjevning melk – kontroll for andre halvår 2002*. NILF Notat No. 2003-13. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind og Mads Svennerud (2004). *Prisutjevning melk – kontroll for første halvår 2004*. NILF Notat No. 2004-27. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind og Gunn Vesterli (2003). *Prisutjevning melk – kontroll for første halvår 2003*. NILF Notat No. 2003-32. Oslo: NILF
- Bergset, Nils Øyvind, Leif Forsell og Håvard Mjelde (2002). *Ny markedsordning for melk – større konkurranse og like vilkår*. NILF-rapport 2002-5. Oslo: NILF
- Forsell, Leif og Håvard Mjelde (2001a). *Prisutjevning melk – kontroll for 2. halvår 2000*. NILF Notat No. 2001-21. Oslo: NILF
- Forsell, Leif og Håvard Mjelde (2001b). *Prisutjevning melk – kontroll for 1. halvår 2001*. NILF Notat No. 2001-22. Oslo: NILF
- Landbruksdepartementet (2003a). *Jordbruksavtale for perioden 01.07.2003–30.06.2004*.
- Landbruksdepartementet (2003b). *Forskrift om prisutjevningsordningen for melk av 04.12.03*.
- Landbruksdepartementet (2004). *Protokoll fra møte mellom Landbruksdepartementet og Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag 25. juni 2004 vedrørende markedsordningen for melk..*
- Statens landbruksforvaltning (2002). *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for annet halvår 2000*. Brev av 11.12.02.
- Statens landbruksforvaltning (2003a). *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for første halvår 2001*. Brev av 14.03.03
- Statens landbruksforvaltning (2003b). *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for annet halvår 2001*. Brev av 28.03.03.
- Statens landbruksforvaltning (2003c). *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for første halvår 2002*. Brev av 05.09.03
- Statens landbruksforvaltning (2003d). *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for annet halvår 2002*. Brev av 17.10.03
- Statens landbruksforvaltning (2003e). *Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk av 12.12.03*
- Statens landbruksforvaltning (2003f). *Forskrift om sats for produksjonsfløte av 12.12.03*
- Statens landbruksforvaltning (2003g). *Retningslinjer for beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk av 12.12.03*

- Statens landbruksforvaltning (2004a): *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for første halvår 2003*. Brev av 07.12.04
- Statens landbruksforvaltning (2004b): *Vedtak om etterregning av avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen for melk for annet halvår 2003*. Brev av 20.12.04
- Statens landbruksforvaltning (2005): *Mandat for etterkontroll for annet halvår 2004*. Brev av 09.02.05.
- Statistisk sentralbyrå (2003): *Indekstall for en del varer, med priser i 1998*. (www.ssb.no).
- Tine BA (2005): *Etterkontroll 2. halvår 2004*. E-post av 17.02.05.

Vedlegg 1: Forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 12. desember 2003 med hjemmel i forskrift av 4. desember 2003 nr. 1453 om prisutjevningsordningen for melk § 4, § 5, § 8, § 9 og § 14, jf. lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 6, § 7, § 8, § 11 andre og tredje ledd, samt § 13 og § 17. Endret 28 juni 2004 nr. 1021.

§ 1. Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe

Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe i prisutjevningsordningen for melk skal være som følger (positive tall innebærer avgift, negative tall innebærer tilskudd):

Gruppe	Sats
Prisgruppe 1A (sure smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	2,00 kr/liter melk
Prisgruppe 1B (sure smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,86 kr/liter melk
Prisgruppe 2A (ikke smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	1,78 kr/liter melk
Prisgruppe 2B (ikke smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,86 kr/liter melk
Prisgruppe 3A (søte smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	0,01 kr/liter melk
Prisgruppe 3B (søte smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,86 kr/liter melk
Prisgruppe 4A (ferske oster dagligvaremarkedet)	1,33 kr/liter melk
Prisgruppe 4B (ferske oster industrimarkedet)	-0,74 kr/liter melk
Prisgruppe 4C (ferske oster merkevareeksportmarkedet)	-1,24 kr/liter melk
Prisgruppe 5A (modnede oster dagligvaremarkedet)	-0,08 kr/liter melk
Prisgruppe 5B (modnede oster industrimarkedet)	-0,97 kr/liter melk
Prisgruppe 5C (modnede oster merkevareeksportmarkedet)	-1,24 kr/liter melk
Prisgruppe 6A (tørrmelk dagligvaremarkedet)	-0,81 kr/liter melk
Prisgruppe 6B (tørrmelk industrimarkedet)	-0,88 kr/liter melk
Prisgruppe 6C (tørrmelk merkevareeksportmarkedet)	-0,81 kr/liter melk
Prisgruppe 7A (geitemelksprodukter dagligvaremarkedet)	0,49 kr/liter melk
Prisgruppe 7B (geitemelksprodukter industrimarkedet)	-0,94 kr/liter melk
Prisgruppe 7C (geitemelksprodukter merkevareeksportmarkedet)	-1,24 kr/liter melk
Biproduktgruppe 1 (kremfløteprodukter dagligvaremarkedet)	11,94 kr/l fløte
Biproduktgruppe 2 (smørprodukter dagligvaremarkedet)	-7,31 kr/l fløte
Biproduktgruppe 3 (smørprodukter industrimarkedet)	-8,79 kr/l fløte
Biproduktgruppe 4 (mysostprodukter dagligvaremarkedet)	2,31 kr/l myse
Biproduktgruppe 5 (mysostprodukter industrimarkedet)	1,52 kr/l myse
Biproduktgruppe 6 (produkter med kjernemelk)	1,78 kr/l kjernemelk

For melk som selges direkte fra primærprodusenter til meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA og som anvendes i det uavhengige selskapets foredling, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med 0,24 kr/liter melk.

Endret ved forskrift 28 juni 2004 nr. 1021 (i kraft 1 juli 2004).

§ 2. Etterregning av avgifter og tilskudd

Statens landbruksforvaltning vil halvårlig etterregne avgifter og tilskudd for meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA

1. i prisgrupper hvor noteringsprisen korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid,
2. i biproduktgrupper for fløte- og smørprodukter (1-3) hvor produksjonsfløteverdien fastsatt av Statens landbruksforvaltning¹ korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid, og
3. i biproduktgrupper for myseprodukter og kjernemelk (4-6) hvor fastsatte avgifter er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid.

Dersom særlige hensyn tilsier det, kan Statens landbruksforvaltning gjøre unntak fra nr. 1-3.

Utbetalingsbeløp til meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA vil:

1. pr. prisgruppe som omfattes av nr. 1 ovenfor utgjøre antall liter anvendt melk multiplisert med differansen mellom noteringsprisen korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd, og den faktiske råvareverdien.
2. pr. biproduktgruppe som omfattes av nr. 2 ovenfor utgjøre antall liter anvendt produksjonsfløte multiplisert med differansen mellom produksjonsfløteverdien fastsatt av Statens landbruksforvaltning¹ korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd, og den faktiske råvareverdien.
3. pr. biproduktgruppe som omfattes av nr. 3 ovenfor utgjøre antall liter anvendt myse eller kjernemelk multiplisert med differansen mellom den fastsatte avgiften og den faktiske råvareverdien.

Alle utbetalingene vil bli dekket over ordningen.

I forbindelse med gjennomføringen av hver enkelt etterregning, plikter markedsregulator å innbetale til ordningen et beløp som tilsvarer summen av alle utbetalingene i henhold til annet ledd.

Jf. forskrift om sats for produksjonsfløte § 1.

§ 3. Satser for fraktutjevning

Satser for innfrakttillegg framgår av vedlegg 1.

Satser for distribusjonstillegg framgår av vedlegg 2.

§ 4. Dispensasjon

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004. Fra samme tid oppheves forskrift av 2. november 2001 nr. 1249 om etterregning i prisutjevningsordningen for melk og forskrift av 5. desember 2001 nr. 1395 om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk.

Vedlegg 2: Forskrift om sats for produksjonsfløte

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 12. desember 2003 med hjemmel i forskrift av 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3 nr. 4, jf. lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 14.

§ 1. Satser for produksjonsfløte

Sats for produksjonsfløte skal være 16,725 kr/liter.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004.

Vedlegg 3: Retningslinjer for beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 12. desember 2003 (i kraft 1. januar 2004)

Retningslinjene er fastsatt med hjemmel i forskrift 4.12.03 om prisutjevningsordningen for melk (prisutjevningsforskriften) § 8 annet ledd første punktum og trer i kraft 1. januar 2004. Retningslinjene gjelder beregning av faktiske råvareverdier i forbindelse med etterregningen, jf prisutjevningsforskriften § 8 første ledd og forskrift 12.12.03 om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk § 2. Retningslinjene er ikke ment å være uttømmende.

1. Definisjon

Med råvareverdi forstås i disse retningslinjene verdien av melkeråstoff som kommer inn under prisutjevningsordningen for melk, dvs helmelk ku, geitemelk, kufløte, kumyse og kjernemelk av ku.

2. Prinsipper for beregning av råvareverdier

- a) Hvert enkelt produkt skal håndteres i bare én gruppe.
- b) Hvert enkelt produkt skal plasseres der råvaren det gjøres beregning for utgjør hovedbestanddelen av produktet etter nærmere definisjoner med unntak for ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter med fettinnhold høyere enn helmelk som skal verdiberegnes i biproduktgruppe 1.
- c) Beregningene gjennomføres og avsluttes gruppe for gruppe.
- d) Andre råvarer enn hovedbestanddelen skal beregnes som kostnad med sin tilhørende, beregnede råvareverdi.
- e) Overskudd av fløte ut fra helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som inntekt for alle aktuelle grupper og produkter til en verdi som tilsvarer verdien av produksjonsfløte som fastsettes av Statens landbruksforvaltning i medhold av forskrift 1.7.03 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3 nr. 4.
- f) Tilførsel av fløte ut over helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som kostnad for alle aktuelle grupper og produkter. Tilført fløte er priset til verdien av produksjonsfløte som fastsettes av Statens landbruksforvaltning i medhold av forskrift 1.7.03 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3 nr. 4, med unntak for sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet og melkeprodukter som er tilskuddsberettiget i henhold til fettinnhold i biproduktgruppe 3, jf tabellen i prisutjevningsforskriften § 5.
- g) Forskrift om prisutjevningsordningen for melk differensierer verdien av fløte i enkelte prisgrupper. I prisgruppene sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet er verdien av tilført fløte satt til produksjonsverdien for fløte, jf pkt 2 bokstav f justert for biproduktavgift for fløte i biproduktgruppe 1. For melkeprodukter som er tilskuddsberettiget i henhold til fettinnhold i bi-

produktgruppe 3 er verdien av fløte satt til produksjonsverdien for fløte, jf pkt 2 bokstav f justert for biprodukttilskudd for fløte i biproduktgruppe 3.

- h) Salgspriser skal hentes fra markedsregulators interne pris- og salgsstatistikk.
- i) Det tas hensyn til alle former for rabatter og ytelser. Disse føres som kostnader, fakturert rabatt eller manuell rabatt.
- j) Faktiske råvareverdier beregnes ved at markedsregulators netto salgsinntekter fratrekkes markedsregulators relevante foredlingskostnader som meieriselskap i prisutjevningsordningen (dvs. eks. produsentrettede kostnader), herunder driftskostnader, kapitalkostnader, mellomfraktkostnader og kostnader knyttet til innbetaling av forsknings- og næringsmiddelavgift. Foredlingskostnadene hentes fra markedsregulators produktkalkyler (ABC-kalkyler). Ved beregning av kapitalkostnadene ses det likevel ikke bare hen til forhold hos markedsregulator. SLF kan ved beregning av råvareverdier ta hensyn til prinsipielle og større endringer i kostnadsnivåer i produktkalkylene.
- k) Ved råvareverdiregningen i pris- og biproduktgruppene for dagligvare-/industri markedene skal bare produkter som selges i det innenlandske markedet hensyntas selv om også produkter som selges utenlands kan avgiftsbelegges eller ytes tilskudd for.
- l) Det kan tas hensyn til offentlige tilskudd, herunder tilskudd over RÅK-ordningen, godtgjørelse i forbindelse med skolemilkordningen, prisnedskrivning til smørølje og for prisnedskrivning av kasein.

3. Diagram for beregning av råvareverdi i prisgruppene

	Brutto salgsinntekt
-	Fakturerte rabatter
-	Manuelle rabatter
-	Foredlingskostnader, jf pkt. 2 bokstav j
+	Verdi biproduktoverskudd (fløte)
-	Verdi av tilført annen type råvare (fløte, myse, kumelk/geitemelk, kjerne-melk)
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare / anvendt råvare

4. Diagram for beregning av råvareverdi i biproduktgruppene

	Brutto salgsinntekt
-	Fakturerte rabatter
-	Manuelle rabatter
-	Foredlingskostnader, jf pkt. 2 bokstav j
-	Verdi av tilført annen type råvare (kumelk, geitemelk, fløte, myse, kjerne-melk)
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare / anvendt råvare

5. Diagram for beregning av råvareverdi for melkeprodukter som er tilskuddsberettiget ut i fra fettinnhold i biproduktgruppe 3

Forskrift om prisutjevningsordningen for melk definerer de melkeprodukter som er tilskuddsberettiget ut i fra fettinnhold i biproduktgruppe 3. Disse melkeproduktene verdiberegnes i den prisgruppen de tilhører. Råvareverdien for disse produktene beregnes etter følgende prinsipper:

	Brutto salgsinntekt
-	Fakturerte rabatter
-	Manuelle rabatter
-	Foredlingskostnader, jf pkt. 2 bokstav j
+	Verdien av volum fløte mellom skummetmelk og helmelk til produksjonsfløteverdien
-	Verdi av all fløte i produktet, jf pkt. 2 bokstav g siste setning
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare / anvendt råvare

6. Utfyllende prinsipper for beregning av råvareverdier

- Melkeprodukter med mindre enn 50 % vektandel melkeråstoff i produktet holdes utenfor ved beregning av råvareverdier.
- SLF kan holde nylanserte produkter utenfor beregning av råvareverdier til neste etterregningsperiode.
- Mysoster og mysostprodukter med mindre enn 3 liter myse per kg produkt holdes utenfor ved beregning av råvareverdi for myse.
- Brunostene skal kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost og ikke i produktgruppen for modnede oster.
- Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0. Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

	Liter geitemelk
+	Liter geitefløte * 11,0
=	Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte. Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

7. Kontrollen av enkeltprodukter

SLF vil bestemme hvilke enkeltprodukter det skal beregnes råvareverdier for i forbindelse med de enkelte etterkontrollene. SLF vil velge ut enkeltprodukter med konkurranseflate med hensyn på å undersøke om konkurransehemmende kryssprissubsidiering forekommer. Råvareverdien til disse produktene beregnes i henhold til disse retningslinjene.

Vedlegg 4: Notat av 14.04.05

1.1 Innledning

I etterkant av offentliggjøringen av NILF Notat 2004-27 informerte Tine om at rapportering av rabatter var i henhold til periodiseringen i regnskapet. Periodisering følger nødvendigvis ikke perioden for vareleveransen som rabatten gis i tilknytning til. Rabatter tilhørende varer rapportert i etterkontrollen for andre halvår 2003 kan regnskapsmessig dukke opp i første halvår 2004. To faktorer er årsak til forskyvningen mellom andre halvår 2003 og første halvår 2004. Den ene faktoren er kravet om rask avslutning av hver periode og regnskapsåret. Den andre faktoren er innføring av en ny rutine fra høsten 2003 som medfører at alle rabattkrav fra kunder legges inn i salgsstatistikken på artikkelnivå. Den nye rutinen er tidkrevende, men gjør imidlertid at rabattene kan identifiseres til kundefakturaene. Totalt sett hadde alle rabatter blitt rapportert, men de var blitt fordelt på feil halvår.

SLF bestemte derfor at NILF skulle utarbeide et tilleggsnotat hvor beregningene blir korrigert. TINE gikk gjennom statistikken fra første del av 2004 for å identifiserer de rabatter som ble rapportert i første halvår 2004, men som tilhørte vareleveranser fra 2003. NILF har også sett at det kan være et behov for å informere aktørene om de rabatter vi til enhver tid har med i beregningene, hvordan de rapporteres til oss og hvordan de framkommer i våre beregninger.

Det er i dette notatet gjort nye beregninger for gruppe 4A, 5A, 7A, B1, B2 og B4 i andre halvår 2003 og første halvår 2004. Det elementet som er endret er «annen rabatt», herunder den såkalte meierirabatten jf. oversikten under. Endringen i rabatten gir imidlertid ikke utslag på beregningene i gruppe B1.

I etterkontrollen har rabatter blitt synliggjort på ulike steder i tabellene:

- **Fakturert rabatt:** Dette er rabatter som i Tines system er registrert i forbindelse med leveransene slik at de kan føres tilbake til hver enkelt artikkel. De rapporteres dermed på hvert artikkelnummer til NILF. Flytende produkter som er omsatt i meieriselskapene har alle rabatter knyttet til denne gruppen.
- **Annen rabatt:** Rabattkrav fra kundene i etterkant av leveransene som kommer på egne fakturaer, er ført under annen rabatt. For faste produkter ble slike manuelle rabatter opprinnelig registrert under annen rabatt i etterkontrollen. Etter hvert inneholder denne posten også kostnader til co-branding.
- **Kostnadssiden:** Kostnader knyttet til joint marketing er registrert som kostnader i ABC-kalkylene til Tine. Også co-branding ble tidligere tatt med på kostnadssiden.

Her lister vi opp de ulike rabattformene og forteller hvor de har vært synliggjort i etterkontrollen:

- Årsforsterkninger, palle- og ordrerabatt og kvalitetsrabatter. Det har variert fra kjede til kjede om disse rabattene er knyttet til fakturaen (fakturert rabatt) eller er etterskuddsvis (annen rabatt).
- Manuelle rabatter: selektive rabatter (kampanjerabatter), logistikkrabatter og rabatter for feilaktig eller mangelfull leveranse. Disse ble i utgangspunktet ført under annen rabatt. Etter omlegginger i Tines datasystem ble de i andre halvår 2003 nettoført i Tines system og ble tatt med i netto pris som ble levert til NILF uten å bli direkte

synliggjort i våre tabeller. Fra og med første halvår 2004 inngår de på linjen fakturert rabatt.

- Joint marketing: slike felles markedsføringstiltak har hele tiden blitt ført på kostnads-siden. Fra og med etterkontrollen for første halvår 2004 har Tine levert kalkyler hvor de har lagt inn de faktiske kostnadene for 2004 og ikke regnskapstall fra året før.
- Co-branding: kjøp av reklameplass på videreforedledede produkter ble fra starten ført på kostnadssiden. Fra og med første halvår 2003 ble co-branding ført som annen rabatt. Kostnadsnivået ble dermed knyttet til utbetalingene i det halvåret etterkontrollen ble gjennomført for.
- Meieriavanse: Salgsmeieriene opptrer også som leverandører til dagligvarehandelen når det gjelder ost og smør. Selv om denne omsetning er liten i forhold til omsetningen gjennom grossist/kjede, har salgsmeieriene fremdeles en rolle med å supplere butikkene. Meieriavansen er prisforskjellen mellom grossistpris og detaljistpris som skal dekke salgsmeierienes kostnader i denne omsetningen. Kostnadene er knyttet til ordreopptak, rabatter og distribusjon. Omlegging til interne distribusjonsordre ved vareflytting ble gjennomført i 2003. Fakturering til grossistpris foretas ikke internt. Denne kostnadsdekningen må derfor beregnes og legges inn som annen rabatt. Fra 2005 innfører TINE en beregning av kostnader som også omfatter faste produkter omsatt til detaljister fra salgsmeieriene.

1.2 4A

Tabell 4A Ferske oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002 ¹⁾	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004 ²⁾
Brutto fakturert	51,76	50,26	51,04	47,18	49,15	47,87	47,41	48,83
- Fakturert rabatt	1,28	1,16	0,97	0,82	0,82	0,66	0,68	1,57
- Annen rabatt	1,01	1,02	1,04	0,87	0,57	0,61	1,02	0,15
Netto pris	49,47	48,08	49,03	45,49	47,76	46,60	45,71	47,10
Inntekt biprodukter	0,79	2,17	2,34	6,29	6,27	6,14	4,91	1,22
Sum inntekter	50,26	50,25	51,37	51,78	54,03	52,74	50,62	48,33
Kostnader, produksjon	24,53	23,48	23,77	21,73	20,24	21,03	20,59	25,34
Verdi rastoff	25,73	26,77	27,60	30,05	33,79	31,71	30,02	22,99
Omregningsfaktor, kumelk	5,832	6,23	5,942	8,30	8,396	8,014	7,328	3,980
Omregningsfaktor, kufløte	0,047	0,13	0,140	0,376	0,375	0,367	0,293	0,073
Verdi uten kapitalnormering	4,41	4,30	4,64	3,62	4,02	3,96	4,10	5,78
Kapitalnormering (SLF)	-0,06	-0,06	-0,05	-0,07	-0,07	-0,02	0,00	
Justering forskningsavgift		0,01						
Verdi - kroner per liter melk	4,35	4,25	4,59	3,55	3,95	3,94	4,10	
Malpris	4,34	4,34	4,38	4,44	4,62	4,62	4,62	
Avvik fra malpris	0,01	-0,09	0,21	-0,89	-0,67	-0,68	-0,52	
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				4,66	4,97	4,79	4,63	5,01
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				-1,11	-1,02	-0,85	-0,53	0,76
Produktmengde (mill. kg)	1,1	1,2	1,2	2,2	2,2	2,5	2,5	1,7
Antall liter melk bak (mill. liter)	6,4	7,5	7,0	18,0	18,8	19,8	18,2	6,8
Antall artikler	28	30	25	31	32	34	37	30

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

2) Fra og med dette halvåret er Mozzarella flyttet ut av denne gruppen

Råvareverdien går ned med 2 øre i andre halvår 2003 og opp med 5 øre i førstehalvår 2004.

1.3 5 A

Tabell 5A Modna oster – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002 ¹⁾	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004
Brutto fakturert	52,91	52,91	53,97	54,22	58,51	58,35	59,53	59,32
- Fakturert rabatt	1,15	1,08	0,80	0,82	0,81	0,72	0,85	2,07
- Annen rabatt	0,80	0,94	1,42	1,37	1,77	1,58	1,45	0,96
Netto pris	50,96	50,89	51,75	52,03	55,93	56,04	57,23	56,29
Inntekt biprodukter	6,47	6,51	6,15	5,95	5,78	5,63	5,74	6,36
Sum inntekter	57,43	57,40	57,90	57,98	61,71	61,67	62,97	62,65
Kostnader, produksjon	19,34	18,63	19,20	20,17	20,23	20,65	21,23	22,89
Verdi rastoff	38,09	38,77	38,70	37,81	41,48	41,02	41,74	39,76
Omregningsfaktor, kumelk	10,99	11,01	10,900	10,69	10,692	10,539	10,593	10,944
Omregningsfaktor, kufløte	0,387	0,389	0,368	0,356	0,346	0,336	0,343	0,380
Verdi uten kapitalnormering	3,47	3,52	3,55	3,54	3,88	3,89	3,94	3,63
Kapitalnormering (SLF)	-0,11	-0,13	-0,12	-0,11	-0,12	-0,06	-0,01	
Justering forskningsavgift		0,01						
Verdi - kroner per liter melk	3,36	3,40	3,43	3,43	3,76	3,83	3,93	
Malpris	3,50	3,50	3,54	3,61	3,74	3,74	3,74	
Avvik fra malpris	-0,14	-0,10	-0,11	-0,18	0,02	0,09	0,19	
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				3,52	3,72	3,73	3,71	<i>3,60</i>
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				-0,09	0,04	0,10	0,22	<i>0,03</i>
Produktmengde (mill. kg)	17,4	16,5	16,1	16,4	16,6	16,0	17,7	18,5
Antall liter melk bak (mill. liter)	190,0	182,0	175,8	175,7	177,8	168,9	187,8	202,5
Antall artikler	133	142	130	115	118	123	153	154

1) Fra og med dette halvåret inneholder beregningene rivoster og blandingsoster

Råvareverdien går ned med 2 øre i andre halvår 2003 og tilsvarende opp i første halvår 2004.

1.4 7A

Tabell 7A Geitemelksprodukter – dagligvare. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004
Brutto fakturert	55,03	53,86	53,04	54,66	55,88	56,71	59,11	58,35
- Fakturert rabatt	0,75	0,62	0,65	0,66	0,61	0,51	0,62	1,25
- Annen rabatt	0,50	0,38	0,66	0,83	0,63	0,63	0,97	0,29
Netto pris	53,78	52,86	51,73	53,17	54,64	55,34	57,52	56,81
Kostnader, produksjon	19,91	20,57	19,75	21,49	20,78	25,94	25,74	27,08
Kostnader, kufløte	1,59	2,01	1,55	2,08	1,81	2,00	1,65	1,97
Kostnader, kumelk	0,31	0,39	0,37	0,40	0,48	0,59	0,58	0,51
Sum kostnader	21,81	22,97	21,67	23,97	23,07	28,54	27,97	29,56
Verdi rastoff	31,97	29,89	30,06	29,20	31,57	27,00	29,54	27,26
Omregningsfaktor, geitmelk	7,39	6,93	7,18	6,815	7,122	6,662	7,33	6,722
Verdi uten kapitalnormering	4,33	4,31	4,19	4,28	4,43	4,05	4,03	4,05
Kapitalnormering (SLF)	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,08	-0,04	0,00	
Justering forskningsavgift		0,01						
Verdi - kroner per liter melk	4,26	4,25	4,12	4,21	4,35	4,01	4,03	
Malpris	4,00	4,00	4,02	4,07	4,25	4,25	4,28	
Avvik fra malpris	0,26	0,25	0,10	0,14	0,10	-0,24	-0,25	
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				4,08	4,42	4,41	4,32	4,17
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				0,13	-0,07	-0,40	-0,29	-0,12
Innsatt melkeverdi	3,47	3,52	3,55	3,54	3,82	3,83	3,93	3,63
Produktmengde (mill. kg/liter)	0,5	0,4	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4
Antall liter melk bak (mill. liter)	4,0	3,1	4,1	3,1	4,0	2,9	3,6	2,9
Antall artikler	12	14	14	16	15	16	18	17

Råvareverdien går 3 øre ned i andre halvår 2003 og tilsvarende opp i første halvår 2004.

1.5 B1

Tabell B1 Kremfløteprodukter– dagligvaremarkedet. Kroner per liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004 ¹⁾
Brutto fakturert	31,17	31,48	31,40	31,41	32,46	32,59	33,23	32,25
- Fakturert rabatt	0,16	0,15	0,20	0,23	0,24	0,26	0,22	0,36
Netto pris	31,01	31,33	31,20	31,18	32,22	32,33	33,01	31,88
Kostnader, produksjon	6,37	6,53	7,14	7,98	8,02	8,40	8,28	10,60
Kostnader, kumelk	0,97	1,02	1,28	1,31	1,36	1,32	1,33	1,75
Sum kostnader	7,34	7,55	8,42	9,29	9,38	9,72	9,61	12,36
Verdi rastoff	23,67	23,78	22,78	21,89	22,84	22,62	23,39	19,53
Omregningsfaktor, kumelk	0,180	0,189	0,239	0,245	0,238	0,237	0,231	0,320
Omregningsfaktor, fløte	0,86	0,847	0,802	0,790	0,796	0,797	0,803	0,669
Verdi uten kapitalnormering	27,52	28,08	28,40	27,72	28,69	28,36	29,13	29,18
Kapitalnormering (SLF)	0,13	0,13	0,11	0,14	0,14	0,06	0,00	
Verdi - kroner per liter fløte	27,39	27,95	28,29	27,58	28,55	28,30	29,13	
Malpris	25,51	25,51	27,27	28,16	28,66	28,66	28,66	
Avvik fra malpris	1,88	2,44	1,02	-0,58	-0,11	-0,36	0,47	
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>				27,90	28,68	28,28	28,99	<i>28,66</i>
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>				-0,32	-0,13	0,02	0,14	<i>0,52</i>
Innsatt melkeverdi	5,40	5,39	5,37	5,36	5,72	5,57	5,77	5,47
Produktmengde (mill. liter)	16,6	15,1	18,2	16,5	18,5	16,8	18,7	20,8
Antall liter fløte bak (mill. liter)	14,2	13,0	14,6	13,0	14,7	13,4	15,0	13,9
Antall artikler	26	25	31	36	34	33	35	56

1) Fra og med dette halvåret er også fete yoghurter som tidligere ble beregnet i gruppe 1A beregnet her

Endringene i rabattene er så små at de ikke gir noe utslag på råvareverdien.

1.6 B2

Tabell B2 Smørprodukter – dagligvaremarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halvår 2002	Første halvår 2003	Andre halvår 2003	Første halvår 2004
Brutto fakturert	28,86	29,93	30,70	30,91
- Fakturert rabatt	0,31	0,27	0,59	0,69
- Annen rabatt	0,34	0,12	0,42	0,43
Netto pris	28,21	29,54	29,68	29,79
Kostnader, produksjon	11,10	12,26	12,22	12,35
Kostnader, kumelk				0,01
Kostnader, totalt				12,36
Verdi rastoff	17,11	17,28	17,45	17,44
Omregningsfaktor, fløte	1,954	1,906	1,936	1,896
Verdi uten kapitalnormering	8,76	9,07	9,02	9,20
Kapitalnormering (SLF)	-0,18	-0,08	0,00	
Verdi - kroner per liter fløte	8,58	8,99	9,01	
Malpris	9,42	9,42	9,42	
Avvik fra malpris	-0,84	-0,43	-0,41	
Veid sats/ <i>ravarekostnad</i>	9,76	9,15	9,19	9,42
Avvik fra sats/ <i>ravarekostnad</i>	-1,18	-0,16	-0,18	-0,22
Produktmengde (mill. kg)	5,9	4,8	5,9	5,2
Antall liter fløte bak (mill. liter)	11,6	9,1	11,4	9,8
Antall artikler	16	16	16	18

I denne gruppen går råvareverdien ned med 5 øre i andre halvår 2003 og opp med 6 øre i første halvår 2004.

1.7 B4

Tabell B4 Mysostprodukter – dagligvaremarkedet. Kroner per kg/liter

	Andre halvar 2000	Første halvar 2001	Andre halvar 2001	Første halvar 2002	Andre halvar 2002	Første halvar 2003	Andre halvar 2003	Første halvar 2004
Brutto fakturert	47,44	47,33	47,45	47,56	49,12	48,94	50,03	51,22
- Fakturert rabatt	1,01	1,03	0,80	0,77	0,86	0,62	0,88	1,88
- Annen rabatt	1,15	0,99	1,19	1,26	0,91	0,95	0,48	0,31
Netto pris	45,28	45,31	45,48	45,53	47,35	47,37	48,66	49,03
Kostnader, produksjon	16,96	16,90	17,03	15,59	15,76	16,25	16,89	17,46
Kostnader, kufløte	8,41	8,20	8,04	7,92	7,96	7,94	8,03	9,27
Kostnader, kumelk	3,15	3,20	3,45	3,53	3,79	3,67	3,76	3,41
Kostnader, geitemelk	3,26	3,15	3,08	3,02	3,10	2,80	2,81	2,82
Sum kostnader	31,78	31,45	31,60	30,06	30,61	30,67	31,49	32,96
Verdi rastoff	13,50	13,86	13,88	15,47	16,74	16,71	17,17	16,07
Omregningsfaktor, myse	6,28	6,30	6,46	6,543	6,531	6,599	6,581	6,582
Verdi uten kapitalnormering	2,15	2,20	2,15	2,36	2,56	2,53	2,61	2,44
Kapitalnormering (SLF)					-0,07	-0,07	0,00	
Verdi - kroner per liter myse					2,49	2,46	2,61	
Malpris	2,88	2,88	2,48	2,31	2,31	2,31	2,31	
Avvik fra malpris	-0,73	-0,68	-0,33	0,05	0,18	0,15	0,30	
<i>Veid sats/ravarekostnad</i>					2,41	2,33	2,50	2,31
<i>Avvik fra sats/ravarekostnad</i>					0,08	0,13	0,11	0,13
Innsatt melkeverdi	3,47	3,52	3,55	3,54	3,82	3,83	3,93	3,63
Innsatt geitemelkverdi	4,33	4,31	4,19	4,28	4,38	4,00	4,03	4,05
Produktmengde (mill. kg)	4,8	4,6	4,9	4,6	4,7	4,7	4,7	4,5
Ant. liter myse bak (mill. liter)	30,0	29,0	31,4	30,0	30,4	30,8	30,7	29,9
Antall artikler	61	42	39	39	41	36	39	37

Ved en inkurie ble det oppgitt gale tall for verdien av innsatt melk i Notat 2004-27. Dette er nå rettet, men har ikke noe å bety for sluttresultatet. I forhold til å endre rabattene har råvareverdien gått ned med 1 øre i andre halvår 2003 og opp med 1 øre i første halvår 2004.

Vedlegg 5: Liste over alle produktene som er med i materialet

1A		582	8x125G YOGHURT VINTER FRISK
193	1 L CULTURA PÆRE	583	1 L SANS YOG. VANILJE
197	1 L CULTURA BRINGEBÆR	584	175 ML YOGHURT JORDBÆR
201	1 L CULTURA JORDBÆR	586	175 ML YOGHURT MELON
400	4x125G YOG. 0,1% MARKJ./BJ.BÆR	587	175 ML YOGHURT SVISKE
401	4x125G YOG 0,1% APR/FERS/MANGO	588	1 L SANS YOG. SITRUS
489	4x125G SAFARI PA MANEN	593	175 ML YOGHURT MOLTE
496	4x125G SAFARI	596	195 G SANS YOG. NAT./MUSLI
498	4x125G SAFARI I HAVET	597	195 G SANS YOG. TRANEB./MUSLI
502	4x125G YOGHURT SKOGSBÆR	598	175 ML YOGHURT SKOGSBÆR
503	4x125G YOGHURT JORDBÆR	600	1 L DRIKKEYOG.KIRSEBÆR
504	4x125G YOGHURT MELON	601	4x125G ØKO. YOG. JORDB/BR.BÆR
505	4x125G YOGHURT SVISKE	606	100 ML YOGHURT JORDBÆR
512	1/2 L YOGHURT VANILJE	706	1 L DRIKKEYOG.SKOGSBÆR
513	1 L BIOLA BLABÆRDRIKK	707	1/3 L GO'MORGEN MUSLI/SKOGSB.
518	1 L BIOLA BRINGEBÆRDRIKK	709	1/3 L GO'MORGEN MUSLI/FERSKEN
521	500 G BIOLA YOG.SVISKE	710	100 ML YOGHURT SKOGSBÆR
522	4x125G BIOLA YOGH. EPLE/PÆRE	715	100 ML YOGHURT MELON
530	4x125G BIOLA YOG.MARKJ./JORDB	716	1 L DRIKKEYOG.APRIKOS/MANGO
534	4x125G YOGHURT MOR/KIRS.	848	4x125G SAFARI PA ISEN
535	4x125G YOGHURT BLAB./APR./VAN.	850	195 G GO'MORGEN SKOGSB./MUSLI
543	4x125G YOGHURT FERSK/ANANAS	851	195 G GO'MORGEN BANAN/MUSLI
549	8x125G YOGHURT SOMMER	852	195 G GO'MORGEN MELON/MUSLI
551	8x125G YOGHURT HØST	853	195 G GO'MORGEN JORDBÆR/MUSLI
556	4x125G SANS YOG. EPLE/PÆRE	855	195 G GO'MORGEN VANILJE/MUSLI
557	1/2 L YOGHURT SKOGSBÆR	856	195 G GO'MORGEN APRIKOS/MUSLI
561	1/2 L YOGHURT KIRSEBÆR	857	195 G GO'MORGEN BRING/MUSLI
562	1/2 L YOGHURT MELON	880	4x125G YOP. EPLE/KIRSEBÆR
571	1 L YOGHURT JORDBÆR	890	4x125G YOP. RØDE BÆR
572	1 L YOGHURT SKOGSBÆR	894	4x125G YOP. GULE FRUKTER
573	1/2 L YOGHURT JORDBÆR	897	4x125G YOP. 0,1% JORDB/MAN.
574	175 ML YOGHURT EPLE	901	4x125G YOP. 0,1% ANAN/AP/BR.
575	175 ML YOGHURT APRIKOS	903	150 G YOP. 0,1% JORDBÆR
577	1 L YOGHURT MELON	904	150 G YOP. 0,1% APRIKOS
581	4x125G SANS YOG. DRUER/BÆR		

2A		222	1/4 L SKUMMETMELK TT
6	1 L H-MELK	224	1/2 L EKS LETTMELK M/SKRUKORK
7	1/2 L H-MELK	225	1 L BIOLA SYRNET LETTMELK
11	1/4 L H-MELK	230	1 L SKUMMET MELK CONTAINER
12	10 L B.I.B. H-MELK	231	1/4 L EKSTRA LETTMELK TT
21	1/4 L H-MELK GT M/SKRUKORK	243	1 L SKUMMET KULTURMELK
22	1/4 L H-MELK TT	248	200 L SK. MELK (S)
51	1 L H-MELK CONTAINER	520	500 G BIOLA YOG.MILD NATURELL
56	1 L ØKO. LETTMELK	563	4x125G YOGHURT NATURELL
58	1/4 L ØKOLOGISK LETTMELK	565	1/2 L YOGHURT NATURELL
65	200 L H-MELK MINITANK	3502	1 L HELMELK LANGTIDSHOLDBAR
66	1/2 L H-MELK M/SKRUKORK	3505	1 L LETTMELK LANGTIDSHOLD.
68	1/2 L SKUMMET MELK M/SKRUKORK	2B	
69	1/2 L H-MELK M/SKRUKORK	3	200 L H-MELK MINITANK
73	1 L KULTURMELK	12	10 L B.I.B. H-MELK
75	1/2 L SK. MELK M/SKRUKORK	55	> 800 L H-MELK
122	1 L KEFIR	59	< 14000L HELMELK
150	1,5 L LETTMELK	61	> 14000L H-MELK
151	1,5 L LETTMELK CONTAINER	63	< 799 L H-MELK
161	10 L B.I.B. LETTMELK	90	> 800 L KULTURMELK
164	1 L LETTMELK	115	> 400 L ØKOLOGISK KEFIR
165	1/2 L LETTMELK	117	> 800 L ØKOLOGISK KEFIR
169	1/4 L LETTMELK	148	< 14000L TINEMELK 2%
172	1/4 L LETTMELK GT M/SKRUKORK	154	> 800 L LETTMELK
174	1/4 L LETTMELK TT	156	200 L LETTMELK MINITANK
176	1/2 L LETTMELK M/SKRUKORK	159	200 L LETTMELK MINITANK
181	1 L LETTMELK CONTAINER	161	10 L B.I.B. LETTMELK
183	1 L LAKTOSERED. LETTMELK	205	> 800 L SKUMMET MELK
190	1 L CULTURA	207	10 L B.I.B. EKSTRA LETTMELK
191	1 L EKSTRA LETTMELK	209	10 L B.I.B. SK. MELK
192	1/2 L EKSTRA LETTMELK	233	> 800 L SKUMMET MELK HØYPAST.
198	1/4 L EKSTRA LETTMELK	236	200 L SK. MELK (I)
200	1/2 L LETTMELK M/SKRUKORK	238	< 14000L SKUMMET MELK HØYPAST.
206	1 L EKSTRA LETTMELK CONT.	239	> 14000L SKUMMETMELK HØYPAST.
207	10 L B.I.B. EKSTRA LETTMELK	240	< 799 L SKUMMET KULTUR
208	1/2 L EKS LETTMELK M/SKRUKORK	245	< 14000L SKUMMET MELK
209	10 L B.I.B. SK. MELK	246	> 14000L SKUMMET MELK
210	< 799 L SKUMMET MELK	247	> 800 L SKUMMET KULTUR
213	1/4 L EKS LETTMELK M/SKRUKORK	249	200 L SKUMMET KULTUR MINITANK
214	1/4 L SKUMMETMELK GT SKRUKORK	566	30 L YOGHURT NATURELL
215	1 L SKUMMET MELK	569	> 800 L YOGHURT NATURELL
216	1/2 L SKUMMET MELK	3540	1 L SOFTIS-MIKS
219	1/4 L SKUMMET MELK	3542	5 L SOFTIS-MIKS

3563	> 800KG FLØTE KOKESTABIL 20%	2334	125 G KREMOST HVITLØK
3567	10 L B.I.B FLØTE KOKEST. 20%	2339	150 G PISKET KREMOST HVITLØK
3746	5 KG KAKETOPPING SPANN	2340	150 G PISKET KREMOST FR. URT.
3A		2343	96x20G KREMOST KUVERT URTER
262	1/2 L LITAGO SJOKOLADEMELK	2344	96x20G KREMOST KUVERT PESTO
265	1/2 L LITAGO MELK/BANANSMAK	2345	96x20G KREMOST KUVERT KRYDDER
266	1/2 L LITAGO MELK M/JORDBÆR	2346	6x20 G KREMOST ASSORTERT
381	1/3 L ISKAFFE CAPPUCCINO	2347	125 G KREMOST THAI
382	1/3 L ISKAFFE MOCCA	2314	1,8 KG KREMOST ANANAS/MANDARIN
639	220 ML MILKSHAKE SJOKOLADE	2315	1 KG KREMOST NATURELL SPANN
640	220 ML MILKSHAKE JORDBÆRSMAK	2317	5 KG KREMOST NATURELL
678	10 L B.I.B. LITAGO SJOKOLADE	2328	125 G KREMOST NAT. LETT
3495	2,5 DL LITAGO JORDBÆRMELK	2329	125 G KREMOST KR LETT
3496	2,5 DL LITAGO SJOKOLADEMELK	4B	
3498	1 L LITAGO SJOKOLADEMELK	2209	35 KG FROKOSTMASSE
3499	1 L LITAGO JORDBÆRMELK	2311	1,8 KG KREMOST NATURELL
3510	1 L SJOKOMELK	2313	1,8 KG KREMOST KRYDDER
3511	1/3 P SJOKOMELK	2314	1,8 KG KREMOST ANANAS/MANDARIN
3515	1/4 L SJOKOMELK	5A	
3518	1/4 L MELK MED JORDBÆR	1387	300 G NORVEGIA ØK. 27% SKIVER
3526	950 ML MELK SMAK SJOKOLADE	1389	80 G PASTAOST
3544	950 ML MELK SMAK BRINGEBÆR	1391	80 G PIZZAOST
3556	450 ML MELK SMAK SJOKOLADE	1392	< 6 HG EKSTRA VELL. NORV. 28%
3562	950 ML MELK SMAK KAFFE	1393	2,5 KG REVET OST SPES.BLAND. 3
3569	450 ML MELK SMAK KAFFE	1394	350 G NORVEGIA 27% VELL. SK.F
4A		1395	150 G NORVEGIA VELL. SKIVER
646	2 KG COTTAGE CHEESE SPANN	1396	150 G NORVEGIA 27% SKIVER
649	COTTAGE CHEESE HELVEKT	1397	300 G NORVEGIA 27% SKIVER
652	130 G COTTAGE CH. JORDBÆR	1398	360 G NORVEGIA 27% SKIVER
653	300 G SANS COTTAGE CHEESE	1399	100x12G NORVEGIA KVADRATSKIVER
654	130 G COTTAGE CH. KIRSEBÆR	1404	10 KG VELLAGRET NORVEGIA 28 %
660	300 G SANS KESAM ORIGINAL	1405	460 G NORVEGIA ØK. 27% SK.FRI
663	300 G SANS KESAM MAGER	1406	< 6 HG VELLAGRET NORVEGIA 28 %
664	300 G SANS KESAM VANILJE	1407	730 G NORVEGIA 27% SK.FRI
2249	500 G SKJØRST TRYSL	1408	10 KG EKSTR.VELL.NORVEGIA SK.
2311	1,8 KG KREMOST NATURELL	1413	10 KG EKS.VELL. NORV.28% (ST
2313	1,8 KG KREMOST KRYDDER	1418	1 KG NORVEGIA 27% SK.FRI
2321	125 G KREMOST PESTO	1430	300 G PIZZAOST
2322	125 G KREMOST PEPPER	1432	300 G GRATINERINGSOST
2324	125 G KREMOST ANANAS/MANDARIN	1433	10 KG ØKOLOGISK NORVEGIA
2325	125 G KREMOST NATURELL	1439	200 G REVET JARLSBERG
2326	125 G KREMOST URTER	1445	2,5 KG REVET OST SPESIALBL. 1
2327	125 G KREMOST KRYDDER	1456	200 G REVET NORVEGIA 27%

1458	20 KG NORVEGIA 27% SKORPEFRI	1685	850 G EDAMER
1460	500 G NORVEGIA SK.FRI	1688	850 G VELLAGRET EDAMER
1473	10 KG NORVEGIA 27% SK.FRI	1690	850 G EDAMER 27% KUNSTESKE
1477	5 KG NORVEGIA SK.FRI	1693	1/2 P EDAMER
1478	550 G NORV.27% ØKO. STORSKIVE	1696	10 KG LETT. JARLSB. 16% SK.F.
1480	550 G NORVEGIA 27% STORSKIVE	1701	150 G LETT. JARLSB.16% SKIVER
1482	1 KG NORVEGIA SK.FRI ØKOBIT	1702	< 6 HG LETT. JARLSB. SK.F. PP
1486	< 6 HG NORVEGIA SK.FRI PP	1707	10 KG JARLSBERG 28% SKORPE
1493	3 KG NORVEGIA KUV.SK.FRI	1708	10 KG VELLAGRET JARLSBERG 28%
1495	600 G NORVEGIA HOTELLBR SK.F.	1713	6 HG JARLSB. 28% SKORPE PP.
1496	600 G JARLSBERG HOTELLBRETT	1722	5 KG JARLSBERG 27% SK.FRI
1499	5 KG LETTERE NORVEGIA SK.FRI	1723	5 KG JARLSBERG 27% SK.FRI
1500	5x20 G LITAGO BITTELITT	1724	550 G JARLSBERG 27% STORSKIVE
1503	< 6 HG NORVEGIA LETTERE SK.F.	1725	10 KG VELL. JARLSBERG 28%
1506	600 G NORVEGIA LETT.HOTELLBR.	1726	< 6 HG VELL. JARLSB.28% SKORPE
1507	150 G LETTERE NORVEGIA 16%	1727	3 KG JARLSBERG 27% KUVERT
1519	5 KG REVET MOZZ/JARLSB.	1737	10 KG NORSK SVEITSER
1522	5 KG REVET MOZZARELLA 23%	1739	< 6 HG NORSK SVEITSER PP
1526	5 KG TERNET JARLSBERG	1741	10 KG VELLAGRET SVEITSER 28%
1527	10 KG NORVEGIA 5% SK.FRI	1743	10 KG VELLAGRET SVEITSER 28%
1530	2,5 KG PIZZAOST	1756	150 G JARLSBERG RØKT SKIVER
1531	2,5 KG REVET MOZZARELLA 23 %	1763	20 KG JARLSBERG 27% SK.FRI
1536	2,5 KG REVET CHEDDAR/NORVEGIA	1767	2,5 KG JARLSBERG 27% RØKT
1537	2,5 KG REVET MOZZARELLA 16 %	1784	36x380G GRADDOST TRAU
1538	2,5 KG REVET JARLSBERG	1786	380 G GRADDOST
1539	2,5 KG REVET NORVEGIA	1792	200 G VELLAGRET CHEDDAR REVET
1545	5 KG MOZZARELLA 16%	1793	5 KG CHEDDAR SK.FRI
1546	< 6 HG MOZZARELLA 16% PP	1795	< 6 HG CHEDDAR SK.FRI PP
1548	5 KG MOZZARELLA 23%	1810	1,5 KG SAINT PAULIN
1558	2,5 KG REVET NORVEGIA/MOZZAR.	1812	< 6 HG SAINT PAULIN PP
1585	6 HG VEL.LETT.NØKKEL SKORPE	1815	500 G NORBO SKORPEFRI
1586	6 HG LETT.NØKKEL SKORPE PP	1817	10 KG NORBO SK.FRI
1617	5 KG NØKKEL 27% SK.FRI	1827	560 G GRADDOST HOTELLBRETT
1620	1 KG COOP HVITOST ØKOBIT	1833	1/3 P TINE GRADDOST
1622	600 G NØKKEL 27% SK.FRI H.BR	1835	130 G GRADDOST SKIVER
1624	< 6 HG NØKKEL 27% SK.FRI PP	1896	270 G PORT SALUT 25% PP
1625	1 KG COOP HVITOST ØKOBIT	1898	1,1 KG PORT SALUT 25%
1627	5 KG REVET BAKEROST	1912	130 G PORT SALUT 25%
1635	350 KG REVET JARLSB. PØLSEOST	1914	130 G RIDDER 38%
1637	150 G NØKKELOST 27%	1915	1,7 KG RIDDER (VAKUMERT)
1640	5 KG LETTERE NØKKEL SK.FRI	1917	1,7 KG RIDDER FOLIE
1645	< 6 HG LETT. NØKKEL SK.FRI PP	1919	< 285 G RIDDER 38% PP
1651	150 G LETT. NØKKEL 16% SK.FRI	1921	45 G RIDDER 38% SAMPLING

1924	285 G RIDDER PP	1455	10 KG VARMHOLDINGSOST
1947	Jarlsberg 27% sk.fri STD 500 g	1460	500 G NORVEGIA SK.FRI
1977	Jarlsberg 27% 250 g	1468	NORVEGIA 27% SK.F. RASTOFF B
2003	3 KG NORMANNA	1470	NORVEGIA 27% SK.F. RASTOFF E
2005	150 G NORMANNA PP	1477	5 KG NORVEGIA SK.FRI
2009	170 G NORMANNA SMØRBAR	1480	550 G NORVEGIA 27% STORSKIVE
2022	3 KG NORZOLA	1493	3 KG NORVEGIA KUV.SK.FRI
2023	170 G NORZOLA SMØRBAR	1495	600 G NORVEGIA HOTELLBR SK.F.
2025	150 G NORZOLA PP	1496	600 G JARLSBERG HOTELLBRETT
2029	1 KG NORZOLA TOPPING 35%	1497	NORVEGIA 27% SK.F. RASTOFF C
2056	150 G CAMEMBERT	1499	5 KG LETTERE NORVEGIA SK.FRI
2058	150 G REINHEIM	1501	10 KG LETTERE NORV. 16% SK.F.
2061	2 KG REINHEIM DOVREOST	1519	5 KG REVET MOZZ/JARLSB.
2064	2 KG BRIE	1526	5 KG TERNET JARLSBERG
2069	150 G BRIE	1530	2,5 KG PIZZAOST
2100	900 G ROYAL BLUE	1531	2,5 KG REVET MOZZARELLA 23 %
2102	TINE Royal Blue 44% PP 150 g	1536	2,5 KG REVET CHEDDAR/NORVEGIA
2180	1,7 KG GAMALOST	1537	2,5 KG REVET MOZZARELLA 16 %
2183	380 G GAMALOST	1538	2,5 KG REVET JARLSBERG
2192	150 G GAMALOST SMØRBAR	1539	2,5 KG REVET NORVEGIA
2196	125 G TINE GAMALOST	1542	5 KG REVET BAKER PIZZAOST
2204	10 KG PULTOST	1545	5 KG MOZZARELLA 16%
2206	5 KG PULTOST LØITEN SPANN	1546	< 6 HG MOZZARELLA 16% PP
2218	250 G PULTOST	1548	5 KG MOZZARELLA 23%
2225	200 G PULTOST HEDMARK	1553	10 KG EKS. MAGER NORV. 1,7%
2227	150 G PULTOST LØITEN	1556	10 KG MOZZARELLA 16% (BISON
3074	500 G RYFYLKEGOMME	1558	2,5 KG REVET NORVEGIA/MOZZAR.
3076	300 G RYFYLKEGOMME	1607	10 KG JARLSB. 27% SK.F. RUND
3078	300 G NAMDALSGOMME	1617	5 KG NØKKEL 27% SK.FRI
3081	300 G SUNNMØRSSØST	1633	350 KG REVET JARLSB. PØLSEOST
3088	2,5 KG SUNNMØRSSØST SPANN	1685	850 G EDAMER
3093	10 L DRAVLE SPANN	1694	EDAMER 27% RASTOFF D
3094	5 L DRAVLE SPANN	1696	10 KG LETT. JARLSB. 16% SK.F.
3095	2 L DRAVLE SPANN	1699	10 KG LETT. JARLSB. RASTOFF B
3096	1 L DRAVLE SPANN	1704	JARLSBERG 28% SKORPE RASTOFF B
3100	300 G MØLSGOMME	1707	10 KG JARLSBERG 28% SKORPE
7364	10 KG LETTERE NØKKEL SKORPE	1719	10 KG JARLSBERG 27% SK.FRI
5B		1722	5 KG JARLSBERG 27% SK.FRI
1406	< 6 HG VELLAGRET NORVEGIA 28 %	1724	550 G JARLSBERG 27% STORSKIVE
1418	1 KG NORVEGIA 27% SK.FRI	1735	JARLSBERG 27% SK.F. RASTOFF E
1430	300 G PIZZAOST	1736	10 KG CHEDDAR SPESIAL
1432	300 G GRATINERINGSOST	1747	JARLSBERG 27% SK.F. RASTOFF B
1435	5 KG REVET NORV/JARLSB/CHED.	1749	JARLSB. 27% AVSKJÆR RASTOFF B

1754	10 KG JARLSB.28% SKORPE HØVL.	15562	10 KG MOZZARELLA 16%
1763	20 KG JARLSBERG 27% SK.FRI	17192	10 KG JARLSBERG 27% BISON
1767	Jarlsberg 27% røkt 2,5 kg	17972	10 KG CHEDDAR 32% SK.FRI
1771	JARLSBERG 13% SK.F. RASTOFF B	5C	
1793	5 KG CHEDDAR SK.FRI	1451	5 KG NORVEGIA 27% (CANADA)
1797	10 KG CHEDDAR 32% (BISON)	1460	500 G NORVEGIA SK.FRI
1810	1,5 KG SAINT PAULIN	1505	10 KG JARLSBERG 27% TYSKLAND
1831	GRADDOST 38% RASTOFF E	1512	150 G JARLSB.27% (AUSTRALIA)
1915	1,7 KG RIDDER (VAKUMERT)	1513	10 KG JARLSBERG 27% (GB)
1917	1,7 KG RIDDER FOLIE	1561	120 G JARLSBERG 27% (CANADA)
1943	JARLSBERG 28% SKORPE RASTOFF E	1565	150 G JARLSB.27% (AUSTRALIA)
1950	NORVEGIA 27% SK.F. RASTOFF B	1566	400 G JARLSB. 27% (TYSKLAND)
1951	LETT. NORV. SK.FRI RASTOFF B	1567	500 G JARLSBERG 27% AUSTRALIA
1953	Jarlsberg 27% Rastoff B 20 kg	1568	250 G JARLSB. 27% (AUSTRALIA)
1954	20 KG NORVEGIA 27% RASTOFF B	1570	5 KG JARLSBERG 27% (USA)
1955	20 KG Jarlsberg 27% Rastoff C	1572	5 KG JARLSBERG 27% (CANADA)
1969	5 KG REVET MOZZ./NORVEGIA	1573	5 KG JARLSBERG 27% (ENGLAND)
1981	LETTERE JARLSB. 16% RASTOFF B	1574	5 KG JARLSBERG 27% (SVERIGE)
1985	5 KG NORVEGIA 27% STRØOST	1575	10 KG JARLSBERG 27% (USA)
1988	5 KG CHEDDAR/MOZZ. STRØOST	1576	2,5 KG JARLSBERG 27% (ENGLAND)
1994	350 KG REVET NORVEGIA	1579	10 KG JARLSBERG 28% (JAPAN)
1997	2,5 KG TERNET SALATOST JARLSB.	1580	10 KG JARLSBERG 28% (CANADA)
2003	3 KG NORMANNA	1589	10 KG JARLSBERG 28% TYSKLAND
2021	10 KG NORZOLA INDUSTRIAVSKJÆR	1590	10 KG JARLSBERG 28% (ENGLAND)
2022	3 KG NORZOLA	1592	10 KG JARLSBERG 28% (SVERIGE)
2064	2 KG BRIE	1594	10 KG JARLSBERG 28% (DANMARK)
2100	900 G ROYAL BLUE	1596	Jarlsb. 16% lite (Au) 1x5 kg
2180	1,7 KG GAMALOST	1597	250 G JARLSBERG 28% AUSTRALIA
2199	GAMALOST RASTOFF	1602	2,5 KG JARLSBERG 27% (CANADA)
2203	35 KG PULTOST GJÆRET	1603	600 G JARLSBERG 27% (CANADA)
2206	5 KG PULTOST LØITEN SPANN	1604	Jarlsb. 16% sli (Ca) 120 g
2208	35 KG PULTOSTMASSE UGJÆRET	1617	5 KG NØKKEL 27% SK.FRI
2680	350 KG JARLSBERG/MOZZARELLA	1618	5 KG JARLSB. 27% (AUSTRALIA)
2681	350 KG NORV./JARLSBERG 50/50	1628	120 G JARLSB.27% RØKT CANADA
2682	350 KG TERNET JARLSBERG	1632	120 G JARLSBERG 27% (CANADA)
2683	350 KG REVET NORV./JARLSB/CHED.	1636	5 KG JARLSBERG 27% TYSKLAND
2684	350 KG TERNET NORVEGIA	1643	120 G LETT. JARLSB. (CANADA)
2686	350 KG REVET NORV./MOZZARELLA	1698	10 KG JARLSBERG 28% (USA)
2693	350 KG REVET NORV./CHE/JARLSB.	1700	5 KG LETT. JARLSB. (CANADA)
2694	350 KG NORV./JARLSBERG 67/33	1707	10 KG JARLSBERG 28% SKORPE
2701	10 KG REVET NORV./JARLSB. GK	1712	500 G JARLSBERG 27% (DANMARK)
3092	DRAVLE LØSMAL	1714	500 G JARLSBERG 27% (SVERIGE)
15262	10 KG TERNET JARLSBERG GK	1715	500 G JARLSBERG 27% (DANMARK)

1725	10 KG VELL. JARLSBERG 28%	2869	130 G GUDBRANDSDALSOST SKIVER
1729	600 G JARLSB. 27% (AUSTRALIA	20031	12 KG NORMANNA 28% (JAPAN
1730	150 G JARLSBERG 27% TYSKLAND	6B	
1738	150 G JARLSBERG 27% (SVERIGE	3734	SUKRET KONDENSERT MELK 8%
1740	10 KG JARLSB.28% RESERVE (EU	3739	SUKRET KONDENSERT MELK MAGER
1742	< 500 G JARLSBERG PP (CANADA	3740	FLØTEBLANDING TIL ISKREM TANK
1751	10 KG VELL. JARLSB. (EU	3741	FLØTEBLANDING VARIANT 1 TANK
1755	500 G JARLSBERG 27% (CANADA	3775	25 KG YOGHURTPULVER
1757	500 G JARLSB. ARSLAG. SVERIGE	3779	550 KG HELMELKPULVER 35%
1759	150 G JARLSBERG 27% (ENGLAND	3780	25 KG HELMELKSPULVER 35%
1762	5 KG JARLSBERG 28% (CANADA	3781	25 KG FLØTEPULVER 55%
1766	600 G JARLSBERG 27% (ENGLAND	3782	25 KG FLØTEPULVER 42%
1772	5 KG JARLSBERG 13% (USA	3800	25 KG MELKEPULVER 20%
1774	10 KG JARLSBERG 13% (USA	3801	750 KG MELKEPULVER 20%
1778	250 G JARLSBERG 28% (CANADA	3811	25 KG SK.MELKPULV. AGGLOMERAT
1780	10 KG JARLSBERG 28% AUSTRALIA	3812	750 KG SK.MELKPULVER AGGLOMER.
1781	Jarlsb.27% slices(Ca) 300 g	3816	16 KG SKUMMETMELKPULVER
1785	150 G LETT. JARLSB. AUSTRALIA	3817	14 KG SKUMMETMELKPULVER
1786	380 G GRADDOST	3819	25 KG SK.MELKPULVER HØYVARMET
1787	380 G GRADDOST 38% (JAPAN	3838	25 KG ØKOLOGISK SK.MELKPULVER
1789	150 G LETT JARLSB.16% SVERIGE	3847	900 G CME-M/OMEGA 3
1905	1,7 KG RIDDER CLASSIC (TYSKL.	3848	500 G CME-M/OMEGA 3
1907	1,7 KG RIDDER 38% (TYSKLAND	3860	25 KG F41-SPECIAL
1908	1,7 KG RIDDER 38% (CANADA	3870	500 G AFI-NUTRIN NØYTRAL
1909	1,7 KG RIDDER 38% (USA	3871	500 G AFI-NUTRIN KAKAO
1910	1,7 KG RIDDER 38% (AUSTRALIA	3875	25 KG LØPEKASEIN KU FINSIKTET
1911	1,7 KG RIDDER 38% (JAPAN	3879	200 kg Natriumkaseinat
1915	1,7 KG RIDDER (VAKUMERT	3882	25 KG LØPEKASEIN KU GROVSIKT.
1917	1,7 KG RIDDER FOLIE	3890	15 KG NATRIUMKASEINAT
1918	2,2 KG RIDDER 38%	3892	15 KG KALSIMUMKASEINAT
1923	1,7 KG HERTIG 38% (SVERIGE	38192	600 KG SKUMMETMELKPULVER HV
1924	285 G RIDDER PP	7A	
1927	1,7 KG RIDDER 38% (ENGLAND	1838	Balsfjord lagret 300 g
1947	Jarlsberg 27% sk.fri STD 500 g	1839	300 G KVIT GEITOST
1977	Jarlsberg 27% 250 g	2355	250 G SNØFRISK
1986	250 G JARLSBERG 28% AUSTRALIA	2363	4 KG SNØFRISK
1996	Jarlsb.27% big slices(Ca)550 g	2350	125 G SNØFRISK
1998	5 KG JARLSBERG 16% TYSKLAND	2356	96x20G SNØFRISK KUVERT
2102	TINE Royal Blue 44% PP 150 g	2362	1 KG SNØFRISK
2180	1,7 KG GAMALOST	2370	125 G SNØFRISK EINERBÆR
2192	150 G GAMALOST SMØRBAR	2376	125 G SNØFRISK DILL
2196	125 G TINE GAMALOST	2377	96x20G SNØFRISK KUVERT DILL
2801	2,5 KG GUDBRANDSDALSOST	2378	125 G SNØFRISK SKOGSSOPP

2381	190 G	NORSK CHEVRE NATURELL	492	300 ML	CREME FRAICHE
2382	190 G	NORSK CHEVRE KVITMUGG	508	5 L	LETTRØMME 20% SPANN
2808	1/2 KG	EKTE GEITOST	511	2 L	LETTRØMME 20% SPANN
2810	750 G	EKTE GEITOST	544	4x115ML	LETTRØMME
2837	750 G	EKTE GEITOST STØLSTYPE	545	3 DL	LETTRØMME 20%
3504	1/4 L	GEITMELK	546	5 DL	LETTRØMME
2059	150 G	SNØHETTA	547	4x125G	YOGHURT MANGO/LICHI
2062	2 KG	SNØHETTA DOVREOST	550	4x125G	YOGHURT PÆRE/EPL/KANEL
7B					
2827	18 KG	EKTE GEITOST 27%	558	135 G	YOG. JUB. KIWI
3950	25 KG	HELMELKSPULVER GEIT	559	135 G	YOG. JUB. BRINGEBÆR
7C					
1838	Balsfjord lagret	300 g	560	135 G	YOG. JUB. APRIKOS
2350	125 G	SNØFRISK	692	125 ML	PIANO DUO BJØRNEB./VAN.
2351	125 G	SNØFRISK (TYSKLAND)	693	125 ML	PIANO DUO KAREMELL/VAN
2353	125 G	SNØFRISK (USA)	697	125 ML	PIANO DUO LYS SJOK/NØTT
2356	96x20G	SNØFRISK KUVERT	698	125 ML	PIANO DUO NØTT/SJ.CRISP
2361	125 G	SNØFRISK (CANADA)	802	8x125G	LITAGO YOGHURT
2365	1 KG	SNØFRISK (TYSKLAND)	821	4x125G	YOP. VANILJE/BJ.BÆR
2832	1/2 KG	GEITOST 27% EXPORT	828	4x125G	LITAGO YOG.JORDBÆR
2833	1/2 KG	GEITOST 27% (SVERIGE)	830	4x125G	LITAGO YOG.BRINGEBÆR
B1					
133	175 ML	MELKERINGE	832	4x125G	LITAGO YOG.BANAN
142	175 ML	RØMMEKOLLE	844	4x125G	LITAGO ANA/FERS.M/VAN.
304	10 L	B.I.B. KREMFLØTE	845	4x125G	LITAGO EPLE/PÆREYOG.
305	1 L	KREMFLØTE 38%	846	4x125G	LITAGO BLAB/JORDB/EPL
307	1 L	KREMFLØTE CONTAINER	863	4x125G	YOP. VANILJE/JORD./APP.
308	1/3 L	KREMFLØTE 38%	881	4x125G	YOP. VAN./EPL/PÆRE
310	7,5 DL	KREMFLØTE	3756	100x10ML	KAFFEFLØTE 10%
311	200 L	KREMFLØTE 38% MINITANK	3758	100x10ML	KAFFEMELK 5%
312	1/3 L	KREMFLØTE 38% CONTAINER	3760	500x10ML	KUVERT KAFFEMELK 5%
354	1 L	MATKREM 20%	3762	20x10ML	KAFFEFLØTE 10%
360	1/3 L	MATFLØTE	B2		
361	1 L	MATFLØTE	1005	1/3 P	SMØR
362	1/3 L	KAFFEFLØTE	1018	1/2 KG	SMØR
446	5 L	CREME FRAICHE SPANN	1031	1/4 KG	SMØR
447	5 L	SETERRØMME 35% SPANN	1045	25 KG	SMØR NORMALSALTET
449	2 L	SETERRØMME 35% SPANN	1063	300 G	SMØR BORDPAKNING
451	2 L	CREME FRAICHE SPANN	1076	200x12G	SMØR KUVERT
458	250 ML	BRIMI RØMME	1082	250 G	MYKERE SMØR
462	3 DL	LETTRØMME ØKOLOGISK	1104	10 KG	SETESDALSSMØR EKS. SALT
485	3 DL	SETERRØMME	1105	450 G	SETESDALSSMØR EKS. SALT
486	5 DL	SETERRØMME	1109	1/2 KG	SETERSMØR
			1118	300 G	SETERSMØR BORDPK.
			1126	250 G	BRIMI LETTSALTA SMØR
			1170	1/4 KG	SMØR SYRNET USALTET

1235	1/2 KG FJELL-OG GARDSTYPE	2908	3,2 KG FLØTEMYSOST
1311	450 G KVITSEIDSMØR	2909	1/3 P FLØTEMYSOST
1314	10 KG KVITSEIDSMØR	2910	1/2 KG FLØTEMYSOST INNHERR.
1350	400 G BREMYKT	2919	130 G LITAGO BRUNOST SKIVER
1351	250 G BREMYKT	2936	1/2 KG LETTERE FLØTEMYSOST
B3		2961	1/2 KG MAGER MYSOST
1018	1/2 KG SMØR	3000	300 G PRIM M/VANILJESMAK
1031	1/4 KG SMØR	3008	7 KG PRIM SPANN
1045	25 KG SMØR NORMALSALTET	3018	300 G PRIM
1063	300 G SMØR BORDPAKNING	3021	100x20G PRIM KUVERT
1100	10 KG SETERSMØR	3033	300 G MAGER PRIM
1109	1/2 KG SETERSMØR	3057	250 G LITAGO PRIM
1118	300 G SETERSMØR BORDPK.	2976	1/2 KG SUROST
1153	25 KG SMØR SYRNET USALTET	2979	500 G BESTEMOROST
1170	1/4 KG SMØR SYRNET USALTET	3007	4 KG PRIM KUVERT
1200	25 KG SMØR USYRNET USALTET	B5	
1348	SMØROLJE TANK	2811	BRUNOSTKONSENTRAT
1346	4 L KLARET SMØR	2847	3,2 KG GUDBRANDSDALSOST
1340	2 L FARM GHEE	2908	3,2 KG FLØTEMYSOST
1328	25 KG BUTTER CONSENTRATE	2916	13 KG LITAGO BRUNOST HELVEKT
B4		3008	7 KG PRIM SPANN
2801	2,5 KG GUDBRANDSDALSOST	3054	60 KG KAREMELLPRIM LØSVEKT
2815	560 G GUDBR.OST HOTELLBRETT		
2847	3,2 KG GUDBRANDSDALSOST		
2850	1 KG GUDBRANDSDALSOST		
2851	1/3 P GUDBRANDSDALSOST		
2852	750 G GUDBR.OST FORMOST		
2854	1/2 KG GUDBRANDSDALSOST		
2855	1/4 KG GUDBRANDSDALSOST		
2861	1/2 KG MISVÆR GUDBR.DALSOST		
2863	1 KG GUDBR.DALSOST HEIDAL		
2866	3 KG GUDBR.OST KUVERT		
2869	130 G GUDBRANDSDALSOST SKIVER		
2871	1/3 P GUDBRANDSDALSOST 29%		
2881	1 KG GUDBR.OST 29% (DANMARK		
2889	TINE Lettere Gudbr.ost 1/2 kg		
2890	1 KG LETT. GUDBR.OST		
2900	1 KG FLØTEMYSOST PALL 240 KG		
2901	130 G FLØTEMYSOST SKIVER		
2903	560 G FLØTEMYSOST HOTELLBRETT		
2904	1 KG FLØTEMYSOST		
2906	1/2 KG FLØTEMYSOST		
2907	1/2 KG KRYDRET BRUNOST		

